

บทบาทหน้าที่ของล่อมในวงการบินในประเทศไทย

นางสาวรัตเกล้า อามระดิษ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลและการล่าม (สายการล่าม) ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

The Role and Function of Interpreters in the Entertainment Circle in Thailand

Rudklao Amratisha

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts Program in Translation and Interpretation (Interpretation)
Chalermprakit Center of Translation and Interpretation
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2008

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาล่ามประเภทต่างๆในวงการบินเชิงในประเทศไทย ทั้งในแง่บทบาทหน้าที่ คุณลักษณะและปัญหาที่ประสบในการทำงาน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ผู้ทำล่ามในวงการบินเชิงจำนวน 10 คน ผู้ว่าจ้างจำนวน 2 คน และผู้ชมจำนวน 2 คน

การศึกษาพบว่า ล่ามในวงการบินเชิงในประเทศไทยมี 3 ประเภทคือ ล่ามติดตาม ผู้ บรรยายสด/ล่าม และ พิธีกรสองภาษา/ล่าม ซึ่งล่ามทั้ง 3 ประเภทจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะงาน แต่คุณลักษณะสำคัญนั้นจะมีบางส่วนที่เหมือนกัน และล่ามบางคนสามารถที่จะ ทำล่ามได้มากกว่า 1 ประเภท นอกจากนั้นยังพบว่าล่ามติดตามเป็นงานที่เน้นการทำงานล่ามเป็น หลักและทำหน้าที่อื่นเสริมเช่น อำนวยความสะดวกและเป็นมัคคุเทศก์ ส่วนล่ามอีก 2 ประเภทนั้น หน้าที่หลักคือเป็นผู้บรรยายการถ่ายทอดสดและพิธีกร 2 ภาษาที่ต้องทำงานล่ามเสริม ยิ่งไปกว่า นั้นความต้องการของผู้ว่าจ้างและความพึงพอใจของผู้ชมเป็นตัวกำหนดหลักการในการทำล่ามอัน อาจทำให้การทำล่ามทั้ง 3 ประเภทแตกต่างกันไปจากการทำล่ามโดยทั่วไป

Abstract

This research aims to study the types of interpreters in the entertainment circle in Thailand in terms of their role, function, characteristics as well as problems in the work by interviewing 10 interpreters, 2 employers and 2 viewers.

It is found that there are three types of interpreters in Thai entertainment circle, namely escort interpreter, presenter/interpreter and mediator/interpreter. Each type has a different role. Some share the same characteristics. Some interpreters can perform more than one type. Moreover, escort interpreter is the only type that requires interpreting as a primary function while facilitating the artists and tour guiding are secondary tasks. The other two have to perform hybrid tasks which are presenter/interpreter and mediator/interpreter. Clients' and viewers' satisfaction affects how interpreting is done. Therefore, these three types of interpreters may differ from others.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ให้ความรู้ ความช่วยเหลือ และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ดวงทิพย์ สุรินทาธิป และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพ.ดำรงศักดิ์ บุลยเลิศ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการล่ำมให้แก่ผู้วิจัย และเป็นแรงบันดาลใจในการเฝ้าหาความรู้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลอย่างละเอียดในการทำวิจัยชิ้นนี้ด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนสาขาวิชาการล่ำมรุ่นที่ 1 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐาน.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.5 วิธีการวิจัย.....	2
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการทำล๋าม.....	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการทำล๋ามทั่วไป.....	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับล๋ามทางโทรทัศน์.....	7
บทที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	9
3.1 วิธีการวิจัยและหลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตการวิจัย.....	9
3.2 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์.....	10
บทที่ 4 บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของล๋ามในวงการบินไทย.....	12
4.1 ล๋ามในวงการบินไทยที่ทำหน้าที่ล๋ามติดตาม.....	12
4.2 ล๋ามในวงการบินไทยที่ทำหน้าที่ผู้บรรยายสด /ล๋าม.....	18
4.3 ล๋ามในวงการบินไทยที่ทำหน้าที่พิธีกรสองภาษา /ล๋าม.....	28
บทที่ 5 ปัญหาของล๋ามในวงการบินไทย.....	34
5.1 ปัญหาของล๋ามติดตามและวิธีแก้ไข.....	34
5.2 ปัญหาของผู้บรรยายสด /ล๋ามและวิธีแก้ไข.....	35
5.3 ปัญหาของพิธีกรสองภาษา /ล๋ามและวิธีแก้ไข.....	40
บทที่ 6 บทสรุป.....	43
รายการอ้างอิง.....	45
ประวัติผู้เขียน.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

วงการบันเทิงในประเทศไทยเป็นวงการหนึ่งที่มีความต้องการใช้ล่ามค่อนข้างสูง ดังจะเห็นว่าเมื่อมีการถ่ายทอดสดรายการจากต่างประเทศ หรือมีนักร้องนักแสดงจากต่างประเทศเข้ามาเปิดการแสดงในเมืองไทย ก็จะต้องมีการใช้ล่ามทุกครั้ง ทั้งนี้ยังรวมถึงงานที่องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นในลักษณะของงานบันเทิงด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการที่ผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ทำล่ามในวงการบันเทิงอยู่บ้าง พบว่าล่ามในวงการบันเทิงไทยมีจำนวนไม่มากนัก สาเหตุประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะการทำล่ามในวงการบันเทิงส่วนใหญ่มักไม่ใช่การทำล่ามเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำหน้าที่อื่นไปพร้อมๆ กันด้วย เช่น ล่ามในการถ่ายทอดสดรายการจากต่างประเทศต้องทำหน้าที่ผู้บรรยายไปพร้อมๆ กัน หรือล่ามติดตามศิลปินต้องทำหน้าที่คล้ายเป็นผู้ดูแลศิลปินไปด้วย จึงทำให้การทำงานล่ามในวงการบันเทิงเป็นงานที่ยาก หนัก และเครียดกว่าล่ามทั่วไป

นอกจากนั้น การที่ต้องทำงานหลายหน้าที่ควบคู่กันไปด้วยดังกล่าวมา ทำให้ล่ามในวงการบันเทิงต้องมีคุณลักษณะเฉพาะหลายประการมากกว่าล่ามในวงการอื่น จึงมีผู้สามารถทำงานนี้จำนวนไม่มาก

แม้การทำงานล่ามในวงการบันเทิงจะมีลักษณะที่น่าสนใจมากมายดังที่กล่าวมา แต่ในประเทศไทยยังไม่เคยมีงานศึกษาเกี่ยวกับล่ามในวงการบันเทิงอย่างละเอียดมาก่อนเลย งานวิจัยชิ้นนี้จึงสนใจศึกษาว่าล่ามในวงการบันเทิงไทยมีทั้งหมดกี่ประเภท มีบทบาทหน้าที่และลักษณะการทำงานที่แตกต่างจากล่ามทั่วไปอย่างไร และประสบปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้างในการทำงาน โดยผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะสามารถให้ความกระจ่างเกี่ยวกับการทำงานของล่ามในวงการบันเทิงรวมทั้งอาจมีส่วนช่วยชี้แนะแนวทางในการพัฒนาทักษะและคุณสมบัติด้านต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้ทำงานล่ามในวงการบันเทิงไทยด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของล้ามในวงการบินไทยรวมทั้งบทบาทหน้าที่และลักษณะการทำงานของล้ามประเภทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและวิธีแก้ปัญหาล้ามในวงการบินไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ล้ามในวงการบินไทยต้องทำหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกันจึงต้องใช้ทักษะบางประการเพิ่มขึ้นจากการทำล้ามโดยทั่วไป
2. ล้ามในวงการบินไทยต้องทำงานตามแนวทางที่ผู้ว่าจ้างต้องการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชม ทำให้การทำงานในบางครั้งมีความแตกต่างไปจากหลักการทำล้ามทั่วไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ทำการศึกษาล้ามในวงการบินไทยที่ทำงานในรายการถ่ายทอดสดทางวิทยุและโทรทัศน์ งานเพื่อจุดประสงค์เฉพาะที่มีความจำเป็นต้องใช้ล้าม เช่น งานแถลงข่าว งานเลี้ยงลูกค้า งานเปิดตัวสินค้า เป็นต้น รวมทั้งล้ามติดตามศิลปินในวงการบินไทยโดยการสัมภาษณ์ล้ามจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ผู้ว่าจ้าง 2 คน และ ผู้ชม 2 คน

1.5 วิธีการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีโดยรวมเกี่ยวกับการทำล้ามและทฤษฎีเกี่ยวกับล้ามในวงการบิน
2. ดำเนินการสัมภาษณ์ล้ามในวงการบินไทยจำนวน 10 คน ผู้ว่าจ้างจากองค์กรต่าง ๆ 2 คน และผู้ชม 2 คน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
4. เรียบเรียงผลการศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงความต้องการของล้งในวงการบินไทยในประเทศไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของล้งและยกระดับคุณภาพในการทำล้งต่อไป
2. ได้เห็นปัญหาของล้งในวงการบินไทยและแนวทางแก้ไขเพื่อให้ล้งสามารถนำไปพัฒนา

บทที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับการทำล่าม

เนื้อหาในบทนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการทำล่ามทั่วไป ประกอบด้วย คุณสมบัติของล่ามทั่วไป หลักการทำล่ามพูดตาม (consecutive interpreter) หลักการทำล่ามพูดพร้อม (simultaneous interpreting) และ แนวคิดเกี่ยวกับล่ามทางโทรศัพท์

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการทำล่ามทั่วไป

2.1.1 คุณสมบัติของล่ามทั่วไป

เซเลสโกวิทช์ (Seleskovitch, 1978:120) กล่าวถึงคุณสมบัติของล่ามไว้ว่าการทำล่ามที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ที่ทำล่ามต้องมีความรู้ด้านภาษาเป็นเลิศและได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจรวมไปถึงการมีสมาธิและความต้องการสื่อสาร

สมาคมล่ามการประชุมนานาชาติ (AIIC, n.d.) ให้คุณสมบัติของล่ามไว้ว่า

- การมีทักษะการใช้ภาษาที่จะทำล่ามในระดับที่ดีมาก(ภาษาที่ล่ามพูด) เป็นสิ่งจำเป็น ไม่ว่าจะในหัวข้อเรื่อง ความซับซ้อนและรูปแบบ โดยต้องมีคลังศัพท์มากและมีความสามารถในการพูดอย่างถูกต้องและคล่องแคล่วในระดับภาษาหลายระดับ

- การมีทักษะการใช้ภาษาที่จะฟังในระดับดี(ภาษาที่ล่ามฟัง)จะทำให้ล่ามเข้าใจชาวอังกฤษ ชาวอเมริกัน ชาวญี่ปุ่นและชาวแอฟริกัน ล่ามต้องสามารถใช้คำไวพจน์ สำนวน คำพังเพยและคำคมได้

- จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยหรือเทียบเท่า ความรู้และวุฒิภาวะที่ได้จากการศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นหนทางที่ดีที่สุดเพื่อเตรียมเป็นล่ามอาชีพ การจบปริญญาด้านภาษา อาจไม่ใช่การฝึกเป็นล่ามที่ดีที่สุด แต่ด้านกฎหมาย เศรษฐศาสตร์และอื่นๆก็เป็นประโยชน์ให้ผู้สมัครมีภาษาที่ตีพอ เทคนิคการทำล่ามสามารถฝึกได้ภายหลัง

- สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายได้ เมื่อล่ามทำงาน จะต้องวิเคราะห์ทุกสิ่งที่ได้ยินและเก็บไว้เพื่อจะได้ถ่ายทอดสิ่งที่เขาเข้าใจให้แก่ผู้ฟังในอีกภาษาและวัฒนธรรมหนึ่ง นอกจากนี้การใช้สัญชาตญาณคาดเดาสิ่งที่ผู้พูดจะพูดต่อไปนั้นมีความสำคัญมาก

- มีปฏิริยาโต้ตอบที่รวดเร็ว หมายความว่าสามารถจับสาระสำคัญและคำศัพท์เฉพาะได้และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว

- มีสมาธิดี ต้องสามารถมีสมาธิในการทำงานได้ต่อเนื่องอย่างน้อยครึ่งชั่วโมงก่อนผู้ร่วมงานจะเปลี่ยนผลัด
- มีเสียงที่นำฟังและมีทักษะการพูดในที่ชุมนุมชน ล่ามจะต้องพูดอย่างชัดเจนมีชีวิตชีวาแม้ต้องทำงานภายใต้ภาวะกดดัน ต้องแปลอย่างลื่นไหลด้วยน้ำเสียงนำฟังเพื่อไม่ให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย
- มีความรู้รอบตัวและเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
- ต้องมีความสามารถรับมือกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆและเรียนรู้ที่จะมีสัมพันธอันดีกับผู้เข้าประชุม

2.1.2. หลักการทำล่ามพูดตาม

สมาคมล่ามการประชุมนานาชาติ (AIIC, n.d.) กล่าวถึงหลักการการทำล่ามพูดตามว่า เป็นการล่ามในลักษณะที่ ล่ามที่ทำล่ามพูดตามจะนั่งโต๊ะเดียวหรือยืนบนเวทีเดียวกับผู้พูด และแปลสิ่งที่ผู้พูดพูดเป็นอีกภาษาหนึ่งหลังผู้พูดพูดจบ ความยาวของบทอาจแตกต่างกันไป ผู้ทำล่ามอาจใช้การจดข้อความเพื่อเตือนความจำ

มิกเคิลสัน (Mikkelsen, 1999) กล่าวว่า ในการทำล่ามพูดตาม ล่ามจะรอให้ผู้พูดพูดจบก่อนจึงจะเริ่มแปล ล่ามจะทำการวิเคราะห์สารโดยรวมซึ่งจะทำให้เข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น เนื่องด้วยล่ามอยู่ในห้องด้วยและผู้พูดจะหยุดก่อนล่ามเริ่มพูด ทำให้ล่ามกลายเป็นผู้พูดที่พูดกับผู้ชมโดยตรง

ส่วนฟีแลน (Phelan, 2001) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การทำล่ามพูดตามไว้ว่า ในการทำล่ามพูดตาม ล่ามจะฟังบทพูดและจดข้อความ เมื่อผู้พูดพูดจบล่ามจะลุกขึ้นยืน และพูดบทในภาษาแม่ของล่าม (native language) ถึงแม้ในอดีตอาจเป็นเรื่องปกติที่บทพูดมีความยาวถึง 30 นาทีได้ แต่ทุกวันนี้บทพูดทั่วไปมักมีความยาวไม่เกิน 15 นาที การทำล่ามไม่ใช่การสรุปความ แต่เป็นการพูดบทดั้งเดิมโดยมีเนื้อความครบถ้วนในอีกภาษาหนึ่ง เห็นได้ชัดว่า วิธีนี้ใช้เวลาค่อนข้างมาก เพราะเวลาในการถ่ายทอดสารจะเพิ่มสองเท่า ผู้ทำงานบางคนรู้สึกว่ เวลาที่เพิ่มมานี้มีประโยชน์ เนื่องจากผู้ฟังได้มีเวลาคิดมากขึ้น ถ้าในงานนั้นมีล่ามมากกว่าหนึ่งภาษา กระบวนการในการทำงานทั้งหมดจะใช้เวลานานมาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทำล่ามแบบพูดพร้อมมีความแพร่หลายมากในปัจจุบัน การทำล่ามพูดตามนั้นจึงมักถูกจำกัดไว้เฉพาะในสถานการณ์ที่ไม่มีอุปกรณ์ในการทำล่ามพร้อม การทำล่ามพูดตามจะเป็นประโยชน์สำหรับในช่วงถาม-ตอบ งานแถลงข่าว และบทพูดหลังมื้ออาหาร ถึงแม้ว่า การทำล่ามพูดตามจะไม่ใช่ที่นิยม แต่ก็ยังมีสอนในหลักสูตรการล่ามทุกแห่ง และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่จะเรียนรู้ถึงหลักของการทำล่าม ส่วนหนึ่ง เพราะผู้สอนเชื่อว่าการทำล่ามพูดตาม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฝึกล่าม

ในการทำล่ามพูดตามนั้นสามารถจำแนกทักษะที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน นอกเหนือไปจากความรู้ทางด้านภาษา ความจำ สมาธิ และความเข้าใจเป็นปัจจัยสำคัญแล้ว ความสามารถในการถ่ายทอดได้อย่างชัดเจนเมื่อล่ามต้องลุกขึ้นยืนต่อหน้าผู้ชมและพูดก็มีความสำคัญเช่นกัน การฝึกพูดในที่ชุมชนก็มีประโยชน์ในการทำล่ามประเภทนี้มาก

การจดข้อความเป็นหัวใจสำคัญของการทำล่ามพูดตาม ล่ามฝึกหัดจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะในการจดข้อความของตนเอง ล่ามบางคนใช้สัญลักษณ์จำนวนมากในขณะที่บางคนแทบจะไม่ใช้เลย ข้อความที่ล่ามบางคนจดอาจจะไม่สื่อความหมายใดๆ กับผู้อ่านคนอื่น ล่ามบางคนอาจสามารถจดทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ยิน ถึงแม้ผู้สอนจะไม่แนะนำให้ทำดั่งนั้น เพราะสิ่งที่สำคัญคือ ความสามารถที่จะวิเคราะห์บทพูด และแก่นหรือข้อโต้แย้งของบท ล่ามส่วนใหญ่จะจดข้อความที่เป็นภาษาที่ตนจะพูดมากกว่าภาษาต้นฉบับที่ได้ยิน เนื่องด้วยวิธีนี้จะทำให้ประหยัดเวลาและไม่ต้องใช้ความพยายามมาก เมื่อถึงเวลาที่จะต้องพูดบทแปล วิธีนี้ยังช่วยให้ล่ามไม่ต้องพะวงความสนใจไปที่โครงสร้าง และรูปแบบการนำเสนอของภาษาต้นฉบับ ข้อได้เปรียบประการหนึ่งของการทำล่ามพูดตามคือ ไม่มีผู้ล่ามหรืออุปกรณ์อื่นระหว่างผู้พูดและล่าม ถ้าล่ามไม่มั่นใจในบางประเด็นก็สามารถทวนถามผู้พูด เพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้องได้

2.1.3 หลักการทำล่ามพูดพร้อม

สมาคมล่ามการประชุมนานาชาติ (AIIC, n.d.) กล่าวถึงหลักการการทำล่ามพูดพร้อมว่า ในการทำล่ามพูดพร้อม ล่ามจะนั่งในตู้ที่มองเห็นห้องประชุมและผู้พูดได้เป็นอย่างดี ล่ามจะฟังและแปลสิ่งที่ผู้พูดพูดเป็นอีกภาษาหนึ่ง ตู้ล่ามอาจเป็นแบบถาวรหรือเคลื่อนย้ายได้ที่ได้มาตรฐานในแง่ของการเก็บเสียง มีมิติ คุณภาพอากาศดีและเข้าออกได้ง่ายรวมทั้งมีอุปกรณ์ที่เหมาะสมอันได้แก่ หูฟังและไมโครโฟน

มิกเคิลสัน (Mikkelsen, 1999) กล่าวว่า ล่ามพูดพร้อมจะแยกไปอยู่ในตู้ จะพูดพร้อมกับผู้พูด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องจำหรือจดข้อความที่ผู้พูดพูด ขึ้นตอนของกระบวนการวิเคราะห์ทำความเข้าใจและการสร้างรูปแบบการถ่ายทอดใหม่จะถูกย่อให้สั้นลง ล่ามจะถ่ายทอดสารที่ละเอียดที่ละน้อย และพูดสิ่งที่ล่ามเข้าใจในขณะที่วิเคราะห์และรับความคิดใหม่

ฟีแลน (Phelan, 2008) กล่าวว่า ในการทำล่ามพูดพร้อมผู้ฟังจะได้ฟังบทแปลที่ล่ามทำไปพร้อมกับบทพูดต้นฉบับ ล่ามพูดพร้อมจะนั่งในตู้ล่ามสวมหูฟังและพูดที่ไม่โครโฟน จะมีตู้ล่ามสำหรับการทำล่ามแต่ละภาษาและมีล่าม 2 คนหรือบางครั้ง 3 คนอยู่ในแต่ละตู้ ล่ามจะฟังบทพูดผ่านทางหูฟังและทำล่ามในทันที ในตู้ล่ามจะมีปุ่มสำหรับควบคุมระดับเสียง ปุ่มตัดเสียงและปุ่ม

ฟังเสียงจากผู้อื่น ถ้าล่ามจำเป็นต้องกระแอมหรือไอก็จะกดปุ่มตัดเสียงเพื่อไม่ให้ผู้ฟังได้ยิน ส่วนผู้ฟังจะสวมหูฟังและมีอุปกรณ์ที่สามารถเลือกช่องภาษาที่ต้องการฟังได้

เนื่องด้วยการทำล่ามพูดพร้อมต้องใช้สมาธิสูงจึงมักจะไม่ทำล่ามเกิน 30 นาทีในแต่ละครั้ง ในผู้ล่ามแต่ละคู่จะมีล่ามอย่างน้อย 2 คน เมื่อล่ามคนหนึ่งกำลังแปลอีกคนหนึ่งจะคอยอยู่ช่วยในกรณีที่จำเป็น องค์การระหว่างประเทศหลายแห่งได้เน้นว่าการทำงานร่วมกันเป็นทีมเป็นสิ่งสำคัญในการทำล่ามพูดพร้อม เนื่องด้วยผู้ล่ามมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัดถ้าล่ามที่ร่วมทำงานกันคอยช่วยเหลือและมีอัธยาศัยที่ดีต่อกันรวมทั้งระมัดระวังที่จะไม่ทำให้เสียงรบกวนเพื่อนล่ามก็จะทำให้การทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ล่ามจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ฟังในภาษาหนึ่งและถ่ายทอดโดยแปลออกไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง บ่อยครั้งที่ล่ามต้องรอฟังให้ได้ข้อมูลมากพอที่จะทำล่ามได้อย่างถูกต้อง บางครั้งล่ามต้องคาดเดาส่งที่ผู้พูดจะพูดต่อไป ล่ามควรตระหนักอยู่เสมอถึงความจริงที่ว่าล่ามกำลังพูดอยู่กับผู้ฟัง จึงไม่ควรหยุดชะงัก สิ่งที่จะพูดหรือพูดไม่จบประโยค ล่ามควรให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่าคำแปลตรงตัวของแต่ละคำ การมีเสียงที่นำฟังมีส่วนช่วยในการทำล่ามและล่ามไม่ควรจะพูดด้วยน้ำเสียงเบื่อหน่ายหรือทำให้ผู้ฟังรู้สึกเบื่อและไม่ควรที่จะพูดเร็วเกินไป ล่ามพูดพร้อมควรจะสามารถมองเห็นผู้พูดและใส่ทัศนูปกรณ์ประกอบการพูดได้อย่างชัดเจน ล่ามสามารถใช้กล้องส่องทางไกลในกรณีที่มีมองเห็นไม่ชัด

การทำล่ามพูดพร้อมที่ไม่มีผู้ล่ามจะทำในกรณีเช่น การประชุมระหว่างผู้นำทางการเมืองของประเทศต่างๆที่หนึ่งประชุมอยู่ในโต๊ะเดียวกันโดยจะมีหูฟังและไม่โครโฟนสำหรับผู้พูดและล่ามหรือในการทำล่ามกระซิบ เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการทำล่ามในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์

คอรช (Kurz, 2003) กล่าวว่าในการทำล่ามในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์นั้น ล่ามมักจะใช้หลักการเดิมของการทำล่ามการประชุม แต่ปริมาณงานของการทำล่ามในสื่อมวลชนมีน้อยกว่าการทำล่ามทั่วไปมาก และการทำล่ามพูดพร้อมในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์นั้นเป็นเพียงหนึ่งในรูปแบบเฉพาะของการถ่ายทอดภาษาในสื่อ ซึ่งบางครั้งถูกจำกัดเป็นเพียง "ข้อมูลสดที่ไม่มีการเขียนบท" (live unscripted material) อย่างไรก็ตามนี้นับเป็นสาขาเฉพาะทางที่สำคัญอย่างยิ่ง ถ้าทำได้ดี จะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้อาชีพล่าม แต่ถ้าทำไม่ได้ดี ผู้ฟังจะสรุปรวมไปว่าการทำล่ามนั้นเป็นสิ่งเลวร้ายที่จำเป็นต้องฟังมากกว่าจะเป็นประโยชน์

เมื่อดูวรรณกรรมเกี่ยวกับล่ามสื่อเราจะพบข้อความที่กล่าวว่าการทำล่ามในรายการสดทางโทรทัศน์นั้นต้องการล่ามลูกผสมหรือล่ามพันธุ์ใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่ทำล่ามการประชุม

อยู่ทุกวัน ”ในการทำล่ำมการประชุมก็ต้องใช้คนที่มีลักษณะพิเศษมากพออยู่แล้ว แต่ต้องใช้คน
แบบที่แปลกมากขึ้นไปอีกในการทำงานที่วิ”

บทที่ 3

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เนื้อหาของบทนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกกล่าวถึงวิธีการวิจัยและหลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตการวิจัย และส่วนที่สองเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

3.1 วิธีการวิจัยและหลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตการวิจัย

เนื่องจากยังไม่เคยมีการศึกษาเรื่องล้ามนองการบันเทิงในประเทศไทยมาก่อน การศึกษาครั้งนี้จึงต้องเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เป็นหลัก ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์บุคคล 3 กลุ่มคือ ผู้ทำล้ามนองการบันเทิงจำนวน 10 คน ผู้ว่าจ้างล้ามนอง 2 คน และผู้ชม 2 คน รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 14 คน

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่มระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงเดือนมกราคม 2552 เหตุที่ช่วงเวลากการสัมภาษณ์กินเวลานานถึง 3 เดือนนั้น เพราะผู้วิจัยต้องการให้ครอบคลุมถึงฤดูกาลมอบรางวัลด้านการบันเทิงในต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในด้านความสดของข้อมูล คำถามที่ใช้ถามจะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและเป็นคำถามชุดเดียวกัน ผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 50 นาทีถึง 1 ชั่วโมง

ในการสัมภาษณ์ผู้ทำล้ามนองการบันเทิง ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลสำคัญคือ ผู้บรรยายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ที่ต้องทำล้ามนองร่วมด้วยส่วนใหญ่จะต้องทำงานที่สถานีโทรทัศน์ขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ เมื่อมีดารานักร้องจากต่างประเทศมาแสดง หรือมีการจัดงานต่างๆที่มีชาวต่างประเทศเข้าร่วม ก็มักจะจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ

ในด้านหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นล้ามนอง ผู้วิจัยกำหนดว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้ที่ทำงานในสาขานี้ๆอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและทำมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อที่จะได้มองเห็นพัฒนาการของวิธีการแก้ปัญหา ในกรณีของผู้บรรยายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ที่ต้องทำล้ามนองด้วยนั้น ผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะผู้บรรยายรายการบันเทิงโดยตรง เช่น พิธีมอบรางวัลต่างๆ การประกวดนางงาม และการแข่งขันเกมส์ทางโทรทัศน์ โดยไม่เลือกผู้บรรยายรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันทีฬาและผู้ทำล้ามนองรายการข่าวเพราะรายการทั้งสองประเภทนี้ไม่จัดเป็นรายการบันเทิง

ส่วนหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ว่าจ้างและผู้ชม ผู้วิจัยกำหนดว่า ผู้ว่าจ้างจะต้องเป็นองค์กรใหญ่ที่มีการว่าจ้างล่ามอยู่อย่างสม่ำเสมอ ส่วนผู้ชม ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้ที่ทำงานในวงการบันเทิงโดยตรง เพื่อจะได้เป็นการตรวจสอบคุณภาพในการทำงานของล่าม

3.2 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำล่าม มีทั้งหมด 10 คน ได้แก่

1. คุณนิมิตร ลักษมีพงศ์ ผู้ดำเนินรายการและบรรยายการถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัล ออสการ์ พิธีมอบรางวัลลูกโลกทองคำ พิธีมอบรางวัลแกรมมี่ พิธีมอบรางวัลเอ็มมี พิธีมอบรางวัลเอ็มทีวี พิธีมอบรางวัลอเมริกันมิวสิก และการประกวดนางงามจักรวาล
2. คุณวารินทร์ สัจเดว พิธีกรสองภาษา นักจัดรายการวิทยุ ผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการผู้บรรยายการถ่ายทอดสด งานส่งมอบเกาะฮ่องกงคืนให้กับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี พ.ศ. 2540 รายการถ่ายทอดสด การแสดงคอนเสิร์ตเพื่อรำลึกถึงผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ถล่ม (America tribute to hero) การถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัลออสการ์ พิธีมอบรางวัลลูกโลกทองคำ พิธีมอบรางวัลแกรมมี่ พิธีมอบรางวัลเอ็มมี พิธีมอบรางวัลเอ็มทีวี พิธีมอบรางวัลอเมริกันมิวสิก และรายการอเมซิงเรซ (Amazing Race) รวมทั้งทำล่ามในขณะทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวในช่วงข่าวแทรก (Breaking News) ที่รับสัญญาณมาจากสถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น (CNN) ประเทศสหรัฐอเมริกา ล่ามดาราบอลลีวูด จากประเทศอินเดียที่เดินทางมาร่วมงานมอบรางวัลภาพยนตร์นานาชาติอินเดีย (IIFA-International Indian Film Academy) และถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาในประเทศไทยโดยใช้ภาษาฮินดีและภาษาอังกฤษแบบฮินดี (Hindlish) รวมทั้งเป็นล่ามติดตามผู้บริหารบริษัทหลุยส์ วิตตอง จำกัด ในงานเปิดตัวร้านค้าระดับโลก ในประเทศไทย
3. คุณอาทิตย์ พรหมประสิทธิ์ ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายจัดซื้อสิทธิ์รายการ (Senior Manager Program Acquisition) บริษัท ทู วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ดำเนินรายการและบรรยายการถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัลออสการ์ พิธีมอบรางวัลแกรมมี่ พิธีมอบรางวัลเอ็มมี
4. คุณพีระ ลักษณะนาภิรักษ์ ผู้จัดการฝ่ายลิขสิทธิ์ต่างประเทศ (Licensing and Publishing Manager) บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ล่ามติดตามและล่ามที่ทำหน้าที่แปลภาษาในรายการโทรทัศน์ และงานแถลงข่าว สำหรับศิลปินเกาหลี เช่น เรน บิ๊กแบง ซูเปอร์จูเนียร์ ดงบังชិเกกิ ชีวอน วันเดอร์เกิร์ลและศิลปินไทยที่ต้องเดินทางไปทำงานที่ประเทศเกาหลี เช่น ศรัณยู วินัยพานิช (ไอซ์) และผลิตโซค อารยะบุตร (เป๊ก)

5. คุณอรรต บุญนาค เจ้าหน้าที่อาวุโส ส่วนวิเทศสัมพันธ์ (Senior Officer, International Relations) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank of Thailand) ล่ามติดตามนักแสดง ผู้กำกับ นักเขียน นักกีฬา และคณะละครคาบูกิ พิธีกรสองภาษาในงานของสถานทูตไทยและสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ณ ประเทศญี่ปุ่น

6. คุณสุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล พิธีกรสองภาษา และผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์

7. ดร.อภิชาติ อินทวิชิตวิทย์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาความรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และพิธีกรสองภาษาในงานต่าง ๆ

8. คุณศรัยฉัตร กุญชรฯ จีระแพทย์ พิธีกรสองภาษาและผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์

9. คุณชลพรรณษา นารุลา พิธีกรสองภาษา ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ ผู้ประกาศข่าวและนักจัดรายการวิทยุ

10. คุณพัชรี รักษาวงศ์ พิธีกรสองภาษา ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ และผู้ประกาศข่าว

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ว่าจ้างล่าม มี 2 คนคือ

1. คุณเสาวณี วงษ์ชูบ ผู้จัดการแผนกประสานงานแปล/พากย์ ช่องรายการต่างประเทศและรายการไทย (Script Coordinator Manager, International Channels and Localization) บริษัท ทูริวิชั่นส์ จำกัด (มหาชน)

2. คุณประดิษฐ์ สมดังเจตน์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท มาสเตอร์พีช ออร์กาไนเซอร์ จำกัด

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ชม มี 2 คนคือ ได้แก่

1. คุณพริมนต์ ชมธวัช นักบัลเล่ต์และนักเต้นระบำร่วมสมัย (contemporary dance) ผู้ออกแบบท่าเต้นและกำกับการแสดงในงานประกวดนางงาม งานเทศกาลภาพยนตร์ งานเทศกาลวัฒนธรรมและภาพยนตร์โฆษณาต่างๆ และผู้ออกแบบเสื้อผ้า

2. คุณสมศักดิ์ ฌ้ออนโณม ผู้ประกอบอาชีพอิสระด้านการออกแบบเสื้อผ้า และช่วยออกแบบการแสดง

บทที่ 4

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของล่ามในวงการบันเทิงไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะจัดแบ่งประเภทของล่ามในวงการบันเทิงไทยออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ โดยแต่ละประเภทจะศึกษาใน 3 ประเด็นหลักคือ ลักษณะงาน บทบาท และคุณลักษณะที่ควรมี จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า ล่ามในวงการบันเทิงไทยสามารถจัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

4.1 ล่ามในวงการบันเทิงที่ทำหน้าที่ล่ามติดตาม (escort interpreter)

กอนซาเลส (Gonzalez, 1991 : 28 อ้างถึงใน Mikkelson, 1999) ให้นิยามคำว่า ล่ามติดตาม ไว้ว่าหมายถึง การบริการล่ามที่จัดให้ข้าราชการ ผู้บริหารธุรกิจ นักลงทุน ผู้สังเกตการณ์และอื่นๆที่มาดูงาน ล่ามติดตามนั้นจะต้องพร้อมทำงานตลอดเวลาและต้องอยู่ในสถานที่ต่างๆที่หลากหลายตั้งแต่การประชุมอย่างเป็นทางการ การเยี่ยมชมโรงงานไปจนถึงงานเลี้ยงcocktail รูปแบบการทำล่ามที่ใช้บ่อยที่สุดคือล่ามพูดตามและมักแปลครั้งละไม่กี่ประโยค

ล่ามในวงการบันเทิงไทยที่ทำหน้าที่ล่ามติดตามมีจำนวนไม่มาก ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด มีผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ท่านที่ทำหน้าที่ล่ามติดตาม ได้แก่ คุณพีระ ลักษณะวิรักษ์ คุณอรรรถ บุนนาค และคุณวารินทร์ สัจเดว

4.1.1 ลักษณะงาน ล่ามติดตามทำหน้าที่ติดตามศิลปิน นักร้อง นักแสดง ผู้กำกับ คณะละคร นักเขียน ผู้เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม วาทยกร นักดนตรี เป็นต้น เพื่อแปลภาษา โดยใช้ทักษะการทำล่าม นอกจากนั้นล่ามติดตามยังต้องทำหน้าที่อื่นๆนอกเหนือจากการแปลภาษา คือ ช่วยดูแลอำนวยความสะดวก ให้ข้อมูลในด้านต่างๆ และบางครั้งต้องเป็นมัคคุเทศก์ด้วย

หน้าที่หลักของล่ามติดตามคือการแปลภาษา ล่ามติดตามใช้ทักษะการทำล่ามทั้ง 2 ลักษณะ คือ ล่ามพูดพร้อมและล่ามพูดตามรวมถึงทำล่ามแบบกระซิบในกรณีต่างกัันดังต่อไปนี้

ในกรณีที่มีเวลาในการแปลข้อมูลจำกัดหรือต้องการบอกเล่าสถานการณ์โดยทั่วไปให้ศิลปินจำนวน 1-2 คนเข้าใจ ล่ามติดตามมักใช้ทักษะการทำล่ามพูดพร้อมแบบล่ามกระซิบ ซึ่งการทำล่ามกระซิบของผู้ให้สัมภาษณ์มีลักษณะตรงกับการทำล่ามกระซิบที่มีคเคล

สัน(Mikkelson, 1999) ระบุไว้ คือ เมื่อไม่มีอุปกรณ์สำหรับทำล่ามพูดพร้อม ล่ามจะกระซิบแปลข้อมูลที่ผู้พูดพูดที่หูของผู้ต้องการการแปลจำนวนไม่เกิน 2 คน ตัวอย่างเช่น คุณอรรรถ บุนนาคให้

ข้อมูลว่า วัฒนธรรมญี่ปุ่นนั้นก่อนการประชุมหรือการแสดงใดๆ จะมีการประชุมเตรียมการเพื่อ นัดแนะและแจ้งข้อมูลต่างๆให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายทราบประมาณ 30 นาทีก่อนเริ่มงาน เมื่อการประชุมเริ่ม ล่ามต้องคำนวณเวลาที่ว่ามีเวลาพอที่จะทำล่ามพูดตามหรือไม่ ถ้าข้อมูลที่ต้องแจ้งให้ทราบมีมากและเวลานั้นน้อย ล่ามต้องใช้การทำล่ามกระซิบให้ศิลปินเพื่อแจ้งข้อมูลให้ได้ครบถ้วน หรืออีกกรณีหนึ่งเมื่อคุณเซกิ โอเซกินักแสดงชาวญี่ปุ่นให้สัมภาษณ์เพื่อประชาสัมพันธ์ละครเวที เรื่องคู่กรรมในรายการถ่ายทอดสดทางช่องแซนแนลวี ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกทำล่ามกระซิบด้านหลัง แกรับเชิญเนื่องจากมีเวลาในการสัมภาษณ์จำกัด และไม่มีอุปกรณ์ทำล่ามพูดพร้อมในห้องส่ง เพราะประเทศไทยไม่ค่อยมีการทำล่ามพูดพร้อมในรายการโทรทัศน์เหมือนประเทศที่มีการใช้ล่าม อย่างแพร่หลายในทุกสาขาอย่างประเทศในยุโรปหรือญี่ปุ่นที่มีอุปกรณ์ทำล่ามที่เหมาะสมสำหรับการทำล่ามในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ ที่ประกอบด้วยผู้ล่ามพร้อมอุปกรณ์การทำล่ามพูดพร้อมในห้องส่งที่ถ่ายทำ โดยล่ามจะนั่งในตู้ แปลสิ่งที่พิธีกรพูดให้แกรับเชิญที่สวมหูฟังและเมื่อแกรับเชิญตอบก็จะแปลให้พิธีกรฟังทางหูฟัง

ในบางกรณี ล่ามติดตามจะต้องทำล่ามทั้งสองลักษณะสลับกัน ดังกรณีเมื่อศิลปินต้องขึ้นเวทีเพื่อแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์ ล่ามติดตามจะทำล่ามกระซิบแปลสิ่งที่ผู้ร่วมเวทีหรือสื่อมวลชนพูดให้ศิลปินฟัง และจะทำล่ามพูดตามแปลสิ่งที่ศิลปินพูดออกไมโครโฟน เช่น ในงานแถลงข่าวละครเรื่องยักษ์ตัวแดงที่มีนางเอก 3 คนจาก 3 ชาติ คุณอรรรถทำล่ามกระซิบบนเวทีให้นางเอกชาวไทยโดยแปลสิ่งที่นักข่าว ผู้กำกับ นักแสดงและคนอื่นๆพูด และแปลสิ่งที่นางเอกชาวไทยพูดออกไมโครโฟนโดยใช้ทักษะการทำล่ามพูดตาม หรือในงานดรามามาเฟสทีวีที่ประเทศญี่ปุ่น คุณอรรรถทำล่ามกระซิบแปลสิ่งที่ทุกคนพูดให้พียดา อัครเศรณี (อ้อม) และปฎิภาณ บัฏฐวิภาณต์ (มอส) และทำล่ามพูดตามแปลสิ่งที่ทั้ง 2 คนพูดออกทางไมโครโฟน ต่อมาเมื่อศิลปินไปร่วมงานเลี้ยง คุณอรรรถทำล่ามพูดตามแปลคำสนทนาของศิลปินทั้งสองกับผู้มาร่วมงาน

คุณพีระก็เลือกใช้ทักษะการทำล่ามกระซิบและล่ามพูดพร้อมสลับกันในงานแถลงข่าวประชาสัมพันธ์การแสดงและคอนเสิร์ตต่างๆของศิลปิน นักร้องและนักแสดงชาวเกาหลี โดยจะใช้ทักษะล่ามพูดพร้อมแบบล่ามกระซิบเมื่อพิธีกรกล่าวเปิดงานและแนะนำตัวศิลปิน เพื่อให้ศิลปินเข้าใจสถานการณ์ขณะนั้นและจะได้เตรียมตัวต่อไปว่าจะต้องทำอะไรบ้าง เมื่อพิธีกรและสื่อมวลชนถามคำถามและศิลปินตอบ จึงจะใช้ทักษะล่ามพูดตามโดยไม่จดข้อมูล

ล่ามติดตามจะใช้ทักษะการทำล่ามพูดตามในกรณีที่ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา เช่น เมื่อคุณะละครคาบูกิเดินทางมาเปิดการแสดงในประเทศไทย ล่ามใช้ทักษะล่ามพูดตามในการแปลให้ทุกคนในคณะตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างฉากจนจบการแสดง หรือในการซ้อมละครเรื่องยักษ์ตัวแดงที่กินเวลาหลายเดือน ล่ามติดตามจะทำล่ามพูดตามให้ผู้กำกับและนักแสดงซึ่งมาจากหลายชาติ

หน้าที่อีกประการหนึ่งของล่ามติดตามในวงการบันเทิงไทยคือคอยดูแลอำนวยความสะดวก

ความสะอาดต่างๆให้ศิลปิน ในกรณีของคุณอรอรซึ่งเป็นล่ามติดตามศิลปินและผู้ทำงานในวงการบันเทิงจากญี่ปุ่น จะต้องคอยดูแลจัดหาสิ่งที่ศิลปินต้องการในเรื่องต่างๆ เช่น บางครั้งอาหารที่ร้านหรือโรงแรมจัดมาให้ไม่ตรงกับความต้องการของศิลปิน ล่ามต้องจัดการเปลี่ยนอาหารให้ได้ตามที่ศิลปินต้องการ นอกจากนั้นยังต้องพาศิลปินไปในสถานที่ที่ต้องการ เช่น ร้านอาหาร ร้านเหล้า แหล่งซื้อของและบางครั้งต้องอยู่ร่วมในวงสนทนาด้วย

ส่วนการทำงานเป็นล่ามติดตามให้กับศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดังมากอย่างเช่นการทำงานของ คุณพีระที่เป็นล่ามติดตามศิลปินระดับซูเปอร์สตาร์ชาวเกาหลีนั้น ล่ามต้องอุทิศเวลาส่วนใหญ่ให้กับการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ จนอาจกล่าวได้ว่าทำหน้าที่ในฐานะผู้ดูแลศิลปินมากกว่าทำหน้าที่ล่าม เช่น เมื่อศิลปินเดินทางมาถึงแผ่นดินไทย ล่ามต้องนำศิลปินไปผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองช่องพิเศษ แล้วนำไปใช้ทางออกพิเศษเพื่อขึ้นรถพร้อมทั้งอธิบายให้ทราบเหตุผลที่ต้องมาทางนั้น เพราะถ้าเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงมาก จะมีแฟนคลับและผู้มารอดูจำนวนมาก การใช้ทางปกติจะทำให้เกิดความวุ่นวายโกลาหลมาก หลังจากนั้นต้องให้ข้อมูลตามที่ศิลปินถามระหว่างการเดินทาง คุณพีระให้สัมภาษณ์ว่าล่ามควรต้องรู้รายละเอียดของกำหนดการเพื่อจะได้ตอบคำถามของศิลปินได้ เมื่อเดินทางถึงงาน ถ้าเป็นรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์ที่มีคำถามอยู่ก่อนแล้วก็จะอ่านคำถามให้ศิลปินและผู้จัดการฟัง เพื่อจะได้ตรวจดูว่ามีคำถามประเด็นใดที่ต้นสังกัดและศิลปินไม่ต้องการตอบ เช่น เรื่องส่วนตัว การศึกษาหรือประเด็นที่ละเอียดอ่อนอย่างเช่นข่าวลือต่างๆ ถ้ามีคำถามต้องห้ามเหล่านั้น ต้องประสานงานกับรายการเพื่อปรับเปลี่ยนคำถาม จากนั้นต้องบอกสิ่งที่จะเกิดขึ้นในรายการและสิ่งที่จะต้องทำให้ศิลปินทราบเพื่อจะได้เตรียมตัว เช่น ถ้าจะมีเด็กมามอบให้เนื่องในโอกาสวันเกิดของศิลปิน ต้องบอกล่วงหน้าก่อน ศิลปินจะไม่ชอบถ้ามีอะไรนอกบทเกิดขึ้น เห็นได้ว่ารายละเอียดเล็กๆน้อยๆทุกอย่างเป็นเรื่องที่ล่ามต้องจัดการ

นอกจากนั้น ล่ามติดตามยังต้องทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในตัวอีกด้วย เช่น เมื่อศิลปินมาหรือไปถึงประเทศใด ระหว่างการเดินทางจากสนามบินไปยังที่พัก ล่ามติดตามอาจช่วยให้ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับประเทศนั้น บางครั้งหากผู้จัดงานจัดรถมาให้ ล่ามติดตามต้องถามความสนใจของศิลปิน และพาไปสถานที่ตามต้องการพร้อมทั้งอธิบายประวัติความเป็นมาหรือสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่นั้น ถ้าศิลปินต้องการไปซื้อของ ล่ามต้องรู้ว่าควรพาไปที่ใด หรือถ้าศิลปินอยากรับประทานอาหารประเภทไหน ล่ามควรพาไปได้

นอกจากหน้าที่ต่างๆเหล่านี้แล้ว บางครั้งล่ามติดตามอาจต้องทำหน้าที่บางอย่างเป็นพิเศษเมื่อศิลปินต้องทำงานที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ในการถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาที่ใช้ดาราชาวอินเดียแสดงแต่ใช้ผู้กำกับและทีมงานชาวไทย โดยภาพยนตร์โฆษณานั้นจะนำไปออกอากาศที่ประเทศอินเดีย ล่ามติดตามคือคุณวรินทร์จะต้องนั่งข้างผู้กำกับและทำล่ามไปพร้อมๆกับทำหน้าที่ตรวจสอบภาษาฮินดีที่ดาราชาวในภาพยนตร์ว่าใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ทั้งในด้านการเว้นวรรคตอน

การเน้นเสียงและเน้นคำ พูดตรงตามบทหรือไม่ รวมทั้งสามารถสื่ออารมณ์ได้ตรงตามที่ถูกกำหนด ต้องการหรือไม่

4.1.2 บทบาท นอกจากลุ่มติดตามจะทำหน้าที่สื่อสารให้ผู้คนเข้าใจกันได้เพื่อให้งานลุล่วงแล้ว ลุ่มยังมีบทบาทเสมือนเป็นตัวแทนของประเทศในการต้อนรับชาวต่างประเทศ ถ้าลุ่มทำหน้าที่ได้ดีจะสร้างความประทับใจให้ศิลปินและมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศไทย ในกรณีที่เป็นลุ่มติดตามศิลปินชาวไทย ลุ่มจะมีบทบาทเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลงานของศิลปินไทยให้โลกได้รู้จัก ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสื่อกลางให้ศิลปินไทยได้เรียนรู้วัฒนธรรมและเรื่องราวต่างๆของประเทศที่ตนไปเยือนด้วย

4.1.3 คุณลักษณะสำคัญที่ควรมี

นอกจากทักษะในการลุ่มซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ลุ่มทุกประเภทต้องมีแล้ว คุณลักษณะอื่นๆที่จำเป็นต่อการทำงานลุ่มติดตามได้แก่

1) มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับดีมาก โดยเน้นที่จำเป็นต้องมีสำเนียงดีเหมือนเจ้าของภาษา คุณพึงระลึกว่าสำเนียงที่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษาเป็นสิ่งสำคัญเพราะหากพูดถูกต้องแต่สำเนียงไม่เหมือนเจ้าของภาษา ไม่ใช่เพียงศิลปินจะฟังไม่ออก ผู้ชมและแฟนคลับในประเทศเจ้าของภาษาที่ดูผ่านสื่อของเขาจะฟังไม่รู้เรื่องด้วย และจะทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเสียไป

2) มีมารยาทที่รู้จักการวางตัวและการเข้าสังคม ลุ่มติดตามต้องมีมารยาทที่รู้จักวางตัว รู้ทักษะและระเบียบพิธีในการเข้าสังคม รวมถึงต้องรักษาสุขอนามัยอยู่เสมอ คุณควรทำให้สัมภาษณ์ว่าเนื่องจากลุ่มติดตามเป็นลุ่มที่ต้องตามผู้ที่จะทำลุ่มให้ ไปในหลายสถานที่ ดังนั้นจึงควรมีมารยาทที่รู้จักวางตัวให้เหมาะสม ไม่ให้เด่นกว่าผู้ที่เราจะลุ่ม เพื่อไม่ให้ผู้ชมสนใจลุ่มมากกว่า โดยเฉพาะมารยาทในการแต่งกาย คุณควรดูผู้จัดงานก่อนการทำงานทุกครั้งว่าต้องแต่งตัวอย่างไร ถ้าไม่ระบุก็จะใส่เสื้อเชิ้ตผูกเนคไท ในกรณีทำงานให้คนไทยมักไม่ใส่สูท ในบางครั้งต้องพิจารณาบุคลิกลักษณะของผู้ที่เราจะทำลุ่มให้ด้วย เช่น ศิลปินบางคนชอบสวมเสื้อยืดเวลาไปทำลุ่มคุณควรก็จะไม่สวมเสื้อเชิ้ตแต่สวมเสื้อยืดไปโลเพื่อให้ดูสุภาพแต่ไม่เกินหน้าศิลปินเป็นต้น ถ้าทำงานให้ชาวญี่ปุ่นก็จะใส่สูทสีเข้มเพื่อไม่ให้ดูเด่นออกมา อาจารย์สอนลุ่มท่านหนึ่งของคุณอรรถคือโยเนฮาระ มารีโกะซึ่งเป็นลุ่มรัสเซีย-ญี่ปุ่นอันดับหนึ่งของญี่ปุ่นและเป็นลุ่มให้ประธานาธิบดีคอร์บาชอฟสอนไว้ว่าการแต่งกายด้วยโทนสีเข้มจะดูสุภาพ ตัวอาจารย์เองเมื่อครั้งไปทำลุ่มที่องค์การสหประชาชาติก็แต่งตัวสวมเครื่องประดับเต็มที่เพราะเห็นว่าวันนั้นทำลุ่มในตู้

แต่เมื่อถูกตามให้ลงมาทำล่ำมติดตามก็ต้องถอดเครื่องประดับออกเพื่อให้ดูสุภาพขึ้น(อรรถ- ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์)

คุณพีระได้ให้สัมภาษณ์ตรงกันในประเด็นเกี่ยวกับมารยาทว่าการวางตัวเป็นเรื่องสำคัญมาก ไม่ควรพูดคุยเล่นกับศิลปินก่อนและไม่ควรรบกวนเวลาที่เขาต้องการความเป็นส่วนตัวหรือพักผ่อน ล่ำมบางคนแสดงอาการชื่นชม ลอบมองศิลปินและขอถ่ายรูปรูปย่อยๆซึ่งทำให้ศิลปินรู้สึกอึดอัด ล่ำมบางคนเป็นชาวเกาหลีเองแต่ทำตัวสนิทสนมกับศิลปินมากจนเกินไปจนถูกเปลี่ยนตัวเพราะต้นสังกัดรู้สึกไม่เหมาะสม คุณพีระเห็นว่าเมื่อต้องอยู่ต่อหน้าสาธารณะชนศิลปินต้องยิ้มต้องฝืนเอาใจแฟนเพลงแม้จะเหนื่อยมาก เมื่อมีเวลาเป็นส่วนตัวเขาย่อมต้องการพักผ่อน ถ้าล่ำมซึ่งเป็นคนที่ใกล้ชิดติดอยู่ติดตัวศิลปินตลอดเวลาถึงรบกวนเขาอีก จะทำให้เขารู้สึกไม่มีความเป็นส่วนตัว คุณพีระไม่เคยขอลายเซ็นหรือขอศิลปินถ่ายรูป และไม่เป็นฝ่ายเริ่มพูดคุยกับศิลปินก่อนนอกจากต้องพูดตามหน้าที่ แต่ถ้าศิลปินถามหรือเริ่มบทสนทนาก่อนจึงจะตอบ ซึ่งสร้างความพอใจให้ต้นสังกัดมาก เพราะเป็นการให้เกียรติศิลปิน

การรู้มารยาทบนโต๊ะอาหารของชาติที่เราต้องทำล่ำมให้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับล่ำมติดตามเช่นกัน คุณอรรถกล่าวว่าถ้าเป็นล่ำมติดตามในงานที่เป็นทางการมากๆ ล่ำมจะไม่ได้นั่งร่วมโต๊ะแต่นั่งอยู่ด้านหลัง แต่ในงานศิลปะวัฒนธรรมบันเทิงนั้นค่อนข้างเป็นกันเองจึงเชิญล่ำมร่วมโต๊ะอาหารด้วย ในงานล่ำมช่วงเริ่มทำงานแรกของคุณอรรถงานหนึ่งที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่ออาหารวางบนโต๊ะ ล่ำมก็หยิบตะเกียบขึ้นคีบอาหารรับประทานโดยไม่ทราบจนกระทั่งภายหลังว่า จะต้องให้แขกที่สำคัญที่สุดในโต๊ะเป็นผู้ที่แตะตะเกียบคนแรก นอกจากนั้นคุณอรรถยังเสริมว่าล่ำมควรรับประทานให้เร็วถ้าต้องทำล่ำมในโต๊ะอาหาร ถ้าเป็นอาหารแบบโต๊ะจีนหรือบุฟเฟ่ต์จะไม่รู้สึกอะไร แต่ถ้าเป็นอาหารที่เสิร์ฟเป็นคอร์สแล้วล่ำมรับประทานน้อยและช้ามากเพราะมัวแต่แปลภาษา จะเป็นที่สังเกตได้ชัดเจนเพราะจะมีจานอาหารที่ยังไม่ได้รับประทานวางอยู่หลายใบ เนื่องจากเลื่อนจานไม่ได้ตามเวลาการเสิร์ฟ ชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติที่เกรงใจผู้อื่นมากก็จะเสนอให้รับประทานและแสดงความเห็นหวังว่าทำไมรับประทานน้อย อาหารถูกปากหรือไม่เป็นต้น คุณอรรถเสนอว่า ล่ำมควรต้องใช้หูฟังฝ่ายหนึ่งพูดในขณะรับประทานและเมื่อปากแปลตอบก็ใช้อุปกรณ์การรับประทานจัดอาหารให้เป็นคำพร้อมรับประทาน และนำเข้าปากรับประทานเมื่อฟังอีกฝ่ายตอบ ควรฝึกจังหวะเช่นนี้ให้เป็นนิสัยจะช่วยแก้ปัญหาเวลาต้องทำล่ำมในโต๊ะอาหารได้

สุขอนามัยก็เป็นสิ่งสำคัญมากที่ล่ำมติดตามต้องหมั่นรักษาความสะอาดให้ดีเช่นกันเพราะไม่ทราบว่าจะต้องทำล่ำมกระซิบเมื่อใด ล่ำมจะต้องไม่มีกลิ่นตัว กลิ่นผมหรือกลิ่นปากเพราะจะสร้างความลำบากใจให้ศิลปินได้ ควรมีแปรงสีฟันหรือยาอมดับกลิ่นติดตัวอยู่เสมอ

3) มีความอดทนและสามารถทำงานเป็นระยะเวลาได้นานได้ ศิลปินอาจเป็นผู้ที่เอาใจยาก และมักไม่พอใจในเรื่องบางอย่างที่ต่างไปจากคนส่วนใหญ่ บางครั้งเป็นสิ่งที่ล่ำมนึกไม่ถึงเช่น

ศิลปินบางคนถ้ามีอาหารที่ไม่ชอบปามาในจานแม่แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จะแสดงความไม่พอใจอย่างรุนแรง และจะเห็นเป็นเรื่องที่ยอมไม่ได้ทั้งๆที่ไม่ใช่อาหารที่ขัดต่อความเชื่อทางศาสนา ล่ามต้องการเปลี่ยนให้พร้อมทั้งต้องกำชับผู้ให้บริการ แต่ในเรื่องบางเรื่องซึ่งคนส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญ เช่น ไม่แนะนำตัวศิลปินก่อนฝ่ายตรงข้าม ศิลปินกลับเห็นว่าไม่เป็นไร เป็นต้น ล่ามติดตามจึงควรต้องมีความอดทนสูง และควรต้องทำงานเป็นระยะเวลาานานได้ คุณอรรรถยกตัวอย่างว่า ชาวญี่ปุ่นมักจะชอบคุยนอกรอบและเมื่อมีการคุยต่อเนื่อง ล่ามก็ต้องตามแปลให้ในการร่วมดื่มสุราจนถึงหนึ่งนาฬิกา เป็นต้น

4) มีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆอย่างกว้างขวาง ล่ามไม่จำเป็นต้องรู้ลึกในทุกเรื่องแต่อย่างน้อยควรอธิบายได้เกี่ยวกับประเทศ ผู้คน อาหารการกิน สถานที่ท่องเที่ยวหรือสิ่งที่ศิลปินสนใจ รวมทั้งสามารถเปรียบเทียบวัฒนธรรมของประเทศของศิลปินและประเทศที่เขาไป บางครั้งถ้าศิลปินต้องการอะไรหรืออยากรับประทานอะไร ควรรู้ว่าจะไปที่ไหนเพราะล่ามติดตามต้องคอยดูแลอำนวยความสะดวกให้ศิลปินเหมือนเป็นพี่เลี้ยง

5) มีวิจรรย์ญาณในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี คุณพีระกล่าวถึงข้อนี้ว่า ในการให้สัมภาษณ์ของศิลปินนั้น ผู้ทำงาน ศิลปิน ผู้จัดการไม่ทราบคำถามก่อน บางครั้งนักข่าวชาวไทยถามประเด็นที่ละเอียดอ่อนมากและล่ามรู้แล้วว่า คำถามนี้ถามไม่ได้ ก็จะแก้ปัญหาโดยการทวนคำถามนั้นเป็นภาษาเกาหลีให้ศิลปินฟังและสังเกตปฏิกิริยาของผู้จัดการ ถ้าเขายกมือหรือขยิบตาให้สัญญาณ ก็ต้องพูดว่าคำถามนี้เป็นเรื่องค่อนข้างละเอียดอ่อน ขอคำถามใหม่จะครับและอาจพูดเล่นกับนักข่าวให้รู้สึกสนุกสนาน เป็นต้น ล่ามติดตามต้องพลิกแพลงสถานการณ์ให้ได้ งานจึงจะดำเนินไปอย่างลื่นไหล หรือเมื่อพิธีกรรายการถามคำถามเรื่องการศึกษาซึ่งศิลปินไม่ชอบให้ถาม เพราะส่วนใหญ่จบเพียงชั้นมัธยมเนื่องจากต้องฝึกซ้อมการแสดงและดนตรีอย่างหนักมากทำให้ไม่ได้เรียนต่อ คุณพีระก็จะเลี่ยงถามเฉพาะคนที่ศึกษาอยู่ ไม่ถามทุกคน แล้วตอบโดยใช้สรรพนามรวมๆ เช่น “น้องๆตอบว่า...” เป็นต้น

กรณีของคุณอรรรถเป็นตัวอย่างที่ดีของการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า แต่ล่ามต้องพร้อมจะรับผิดชอบผลที่จะตามมาเช่นกัน กล่าวคือครั้งหนึ่งมีคณะละครคาบูกิมาเปิดการแสดงที่ประเทศไทย เมื่อฝ่ายจากติดตั้งฉากเรียบร้อยแล้ว ก็ไม่อนุญาตให้ผู้ใดเหยียบพื้นก่อนการแสดงเพราะพื้นเป็นรอยได้ง่ายมาก เมื่อล่ามบอกผู้ทำงานฝ่ายไทยว่า กรุณาเดินอ่อนนระหับ อย่าเหยียบพื้น กลับไม่มีใครรอยอมปฏิบัติตาม และฝ่ายญี่ปุ่นก็ไม่พอใจ บรรยายภาคในการทำงานเริ่มไม่ดี เมื่อฝ่ายญี่ปุ่นขอให้ล่ามพูดอีกครั้ง ล่ามจึงบอกฝ่ายไทยว่า กรุณาอย่าเหยียบพื้นนะครับ ของเขามีครุ หลังจากนั้นไม่ปรากฏว่ามีใครเหยียบพื้นอีกเลย ซึ่งถ้าพิจารณาตามหลักการทำล่ามที่ต้องซื้อสัตย์ต่อตัวบทแล้ว ถือว่าล่ามทำผิด แต่ล่ามสามารถพูดแล้วสัมฤทธิ์ผลตามที่ฝ่ายหนึ่งต้องการได้และยังยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไป และล่ามต้องไปทำงานที่สถานทีนั้นอีกครั้ง มีคน

มาบอกเล่าว่า พี่ของคาบูกิมิคุรุ ห้ามเหยียบถ้าไม่ใช่นักแสดงที่ครอบครองคาบูกิ คุณอรรถถึงกับตกใจว่า ผลของการแก้ปัญหาของตนได้สร้างความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องให้ผู้อื่นที่อยู่นอกเหนือจากสถานการณ์ตอนนั้นแล้ว เขาจึงอธิบายให้คนที่เข้าใจผิดฟังว่าเหตุการณ์จริงคืออะไร

6) มีทักษะในการเลือกใช้คำและระดับภาษา คุณพีระอธิบายถึงประเด็นนี้ไว้ว่าภาษาเกาหลีมีหลายระดับ เช่น ระดับที่ใช้กับเด็กเล็ก ระดับใช้กับเด็กโต คนอายุเท่ากันที่สนิท คนอายุเท่ากันที่ไม่สนิท กับผู้ใหญ่ เป็นต้น ในการทำล่ามติดตาม คุณพีระจะเลือกใช้ระดับภาษาที่พูดกับผู้ใหญ่ในการพูดกับศิลปินถึงแม้ศิลปินจะอายุน้อยกว่า ซึ่งต้นสังกัด และผู้จัดการพอใจมากเพราะเป็นการให้เกียรติศิลปิน หรือเมื่อนักข่าวถามในการแถลงข่าวว่า มีแฟนหรือยัง แฟนชื่ออะไรซึ่งเป็นคำถามต้องห้ามสำหรับศิลปิน ล่ามรู้แล้วว่าแปลตรงตัวไม่ได้จึงต้องเลือกใช้คำใหม่โดยปรับเป็นว่าชอบคนแบบไหนและมีใครจองหัวใจหรือยัง ศิลปินและผู้จัดการก็จะรู้สึกดีขึ้นและตอบคำถามได้ ทำให้งานดำเนินไปได้

4.2 ล่ามในวงการบันเทิงที่ทำหน้าที่ผู้บรรยายสด/ล่าม (presenter/interpreter)

ควซ (Kurz, 2002) อธิบายว่า ล่ามการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์มักจะทำงานโดยใช้แนวทางการล่ามแบบเดียวกับล่ามการประชุม

ควซและเพ็คค็อคเคอร์ (Kurz and Pöchhacker, 1995 อ้างถึงใน Kahane) ได้ทำการศึกษาผู้ทำงานโทรทัศน์ชาวออสเตรเลียและเยอรมันและพบว่า การรักษาความสอดคล้องและเที่ยงตรงของต้นฉบับยังคงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดในแง่ของการวัดคุณภาพ อย่างไรก็ตามผู้ทำงานโทรทัศน์จะให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์ของสารน้อยกว่าประเด็นละเอียดอ่อนอื่นๆ เช่น การใช้เสียง การเน้นจังหวะและความลื่นไหลในการบรรยาย

ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด มีผู้ให้สัมภาษณ์ 3 คนที่ทำหน้าที่ผู้บรรยายสด/ล่าม ได้แก่ คุณนิมิตร ลักษมีพงศ์ คุณวารินทร์ สัจเดว และคุณอาทิตย์ พรหมประสิทธิ์ ผู้ว่าจ้างผู้บรรยายสด/ล่าม 1 คน คือ คุณเสาวณี วงษ์ชูบ และผู้ชมที่ติดตามชมรายการบันเทิงถ่ายทอดสดอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน 2 คน คือ คุณพีรภรณ์ ชมธวัชและคุณสมศักดิ์ ฌ่ออนโธม

4.2.1 ลักษณะงาน ผู้บรรยายสด/ล่ามเป็นผู้บรรยายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ที่ต้องใช้ทักษะล่ามร่วมในการทำงาน มีหน้าที่หลักคือบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นในรายการและแปลสิ่งที่พิธีกรหรือผู้พูดโดยใช้ทักษะในการทำล่ามพูดพร้อมแปลจากภาษาต้นฉบับคือภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย อย่างไรก็ตามในงานประเภทนี้จะยึดหลักของการทำล่ามพูดพร้อมทุกประการเหมือนล่ามพูดพร้อมในงานปกติไม่ได้ เพราะจุดประสงค์หลักของหน้าที่นี้คือต้องดำเนินรายการให้

ผู้ชมสนใจติดตาม รู้สึกสนุกและได้เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมอื่นรวมถึงความเป็นไปในโลกปัจจุบัน เวลาทำล่ำมจึงต้องยึดหลักข้อสัจแต่อาจไม่ต้องครบถ้วน กล่าวคือต้องแปลให้ความหมายถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของผู้พูด แต่ไม่จำเป็นต้องแปลให้ครบถ้วน เนื่องด้วยมีข้อจำกัดในเรื่องของ เวลาและอรรถรสในการชมของผู้ชมที่เน้นว่าไม่ควรพูดทับเสียงภาษาเดิม งานนี้จึงมีความท้าทาย หลายประการที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า เป็นงานที่สนุก ท้าทายแต่ก็ทำให้เกิดความเครียดสูงเช่นกัน

4.2.2 บทบาท ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามท่านเห็นว่าผู้บรรยายสด/ล่ำมมีบทบาทเป็นสื่อกลางให้ผู้ชมในวัฒนธรรมหนึ่งได้เรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมที่ต่างออกไป ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจว่ามีอะไรใหม่เกิดขึ้นในโลก มีวิทยาการใหม่ๆอะไรบ้าง เพื่อที่จะได้เข้าใจวิถีคิดและการกระทำของผู้คนที่อยู่ต่างวัฒนธรรมอันจะทำให้ผู้ชมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและทันต่อกระแสของโลก คุณนิมิตรกล่าวว่าด้วยตระหนักดีถึงบทบาทที่เป็นสื่อกลางนี้ โดยส่วนตัว จึงอยากทำงานที่ยากนี้ให้ผู้ชมรู้สึกเข้าถึงได้ง่าย ไม่ต้องปีนบันไดเสปย์ แม้ไม่มีความรู้พื้นฐานในด้านนี้เลยก็สามารถดูสนุกได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมติดตามชมมากขึ้น ทำให้ผู้ที่ไม่เคยชมหันมาสนใจชมและผู้ชมบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอหันมาติดตามอย่างต่อเนื่อง เป็นการขยายฐานผู้ชมจากกลุ่มเฉพาะที่สนใจเป็นกลุ่มผู้ชมมหาชน ผู้ชมก็จะได้เรียนรู้และมีหูตากว้างไกลขึ้น ซึ่งจะเกิดผลพลอยได้คือช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมที่มีความสนใจ อยากศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อจะได้เรียนรู้วัฒนธรรมอื่นได้ลึกซึ้งขึ้น

การมีบทบาทเป็นสื่อกลางของผู้บรรยายสด/ล่ำมนั้น มิใช่เป็นสื่อกลางให้แก่ผู้ชมทั่วไปเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางให้ผู้ทำงานในวงการบันเทิงไทยสาขาต่างๆ ได้ทราบว่าการแข่งขันมีการผลิตผลงานอะไรบ้างเพื่อจะได้เกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง คุณอาทิตย์เห็นว่า ในงานพิธีมอบรางวัลต่างๆนั้นผู้บรรยายมีบทบาทในการถ่ายทอดให้ผู้ทำงานในวงการบันเทิงไทยโดยตรงได้ตระหนักว่าพิธีมอบรางวัลมีความศักดิ์สิทธิ์และสำคัญ เป็นรางวัลอันมีเกียรติที่ผู้รับมีความภาคภูมิใจ แสดงถึงความร่วมมือร่วมใจของหลายฝ่ายในการทำให้งานสำเร็จด้วยความตั้งใจจริงรวมถึงมีความโปร่งใสในการตัดสินรางวัล ยิ่งไปกว่านั้นยังแสดงให้เห็นว่าชาวอเมริกันมีความจริงจังในการทำธุรกิจบันเทิงจนสามารถส่งออกไปทั่วโลกและสร้างรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี มีการเก็บบันทึกข้อมูลด้านนี้อย่างเป็นระบบรวมถึงมีการพูดคุยกับผู้ทำงานด้านนี้ที่เสียชีวิตไปแล้วได้สร้างผลงานอันมีค่าให้แก่วงการ ซึ่งจะเป็นตัวอย่างและแรงบันดาลใจอันดีแก่ผู้อยู่ในวงการบันเทิงไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งคือคุณวารินทร์ตั้งความหวังไว้ว่าอยากจะได้มีโอกาสทำงานในบทบาทนี้แต่เป็นการนำเสนอผลงานที่คนไทยทำไปสู่ผู้คนในวัฒนธรรมอื่นบ้างเพราะชาวไทยมีภูมิความรู้และความสามารถอีกมากมายที่ต่างชาติยังไม่รู้

4.2.3 คุณลักษณะที่ควรมี นอกจากทักษะในการล่าม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ล่ามทุกประเภทต้องมีแล้ว คุณลักษณะอื่นๆที่จำเป็นต่อการทำงานผู้บรรยายสด/ล่าม ได้แก่

1) **มีสมาธิ** สมาธิเป็นสิ่งสำคัญลำดับต้น ๆ ที่ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องมี เพราะในการทำงานต้องใส่หูฟังเพื่อฟังเสียงสดจากด้านหน้าและหลังเวที ส่วนตาต้องมองที่จอมอนิเตอร์สองจอ จอแรกทำหน้าที่ถ่ายทอดสัญญาณสดจากหน้าจอที่ออกอากาศซึ่งจะเหมือนกับที่ท่านผู้ชมที่บ้านเห็น ส่วนจอที่สองถ่ายเหตุการณ์หลังเวทีที่ไม่ได้ออกอากาศเพื่อผู้ดำเนินรายการและบรรยายการถ่ายทอดสดจะได้เตรียมตัวให้พร้อมว่าจะสลับการถ่ายทอดเข้าสู่รายการเมื่อใด และผู้ใดจะปรากฏตัวในลำดับถัดไป จึงต้องใช้สมาธิอย่างมากเพื่อแยกประสาทสัมผัสในการทำงาน เช่น หูต้องฟังพิธีกรพูด ปากต้องบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและแปลความหมายของบทที่พิธีกรพูด สายตาต้องคอยมองจอมอนิเตอร์และมองกำหนดการโดยสังเขป (rundown) ที่ได้รับมา รวมทั้งต้องคอยชำเลื่องมองผู้บรรยายร่วม (ในกรณีที่มี) นอกจากนั้นยังมีทีมงานอีก 4-5 คน ที่จะคอยค้นข้อมูล และนำขึ้นหน้าจอกอมพิวเตอร์ให้อีก จึงเป็นบรรยากาศในการทำงานที่สับสนวุ่นวาย และต้องใช้สมาธิสูงมาก

แม้รายการถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัลเช่น พิธีมอบรางวัลออสการ์ รางวัลแกรมมี่ รางวัลอเมริกันมิวสิกคอวอร์ด รางวัลโกลเด้นโกลบ รางวัลเอ็มทีวี เหล่านี้มักจะมีกำหนดการโดยสังเขป (rundown) ซึ่งเป็นรายละเอียดและลำดับงานสำหรับผู้ทำงานเบื้องหลัง ทั้งในประเทศเจ้าของรายการเองและประเทศที่ซื้อสัญญาณการถ่ายทอดสด อันได้แก่ ผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งมีตั้งแต่ผู้กำกับเวที ผู้ดูแลศิลปิน ช่างกล้อง ช่างเทคนิคในห้องตัดต่อ วาทยกร ฯลฯ โดยจะระบุลำดับงาน รายละเอียดของเพลงหรือภาพที่นำเข้ารายการ เวลาเป็นวินาทีของแต่ละช่วง รายชื่อนักแสดงและภาพยนตร์ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล รายชื่อผู้เชิญรางวัลเฉพาะที่ยืนยันแล้วว่ามาร่วมงาน รวมไปถึงรายการแสดงต่างๆบนเวทีเป็นต้น ผู้บรรยายสดจะได้รับกำหนดการโดยสังเขปล่วงหน้าประมาณ 2-3 วันหรือ 1 สัปดาห์ซึ่งสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการเตรียมหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ อย่างไรก็ตามผู้บรรยายไม่สามารถทำงานโดยยึดกำหนดการโดยสังเขปเป็นหลักได้ ต้องใช้เป็นแนวทางเท่านั้นเนื่องจากรายละเอียดนอกเหนือไปจากนั้นเช่น บทพูดของพิธีกร คำกล่าวขอบคุณของผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นเป็นคำพูดสดที่ไม่ได้จัดเตรียมไว้ นอกจากนั้น ในการถ่ายทอดสดจริงมักมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ เช่น นักแสดงผู้เชิญรางวัลมาร่วมงานไม่ทันเวลาหรือตัดสินใจไม่มาร่วมงานโดยกะทันหัน ต้องเปลี่ยนตัวผู้เชิญหรือมีการสลับลำดับการมอบรางวัลเช่นสลับลำดับที่ 7 ขึ้นมาประกาศก่อนลำดับที่ 5 หรือแม้กระทั่งศิลปินที่จะต้องขึ้นแสดงในลำดับต่อไปมีเหตุสุดวิสัยไม่สามารถแสดงได้จนต้องงดการแสดงนั้น หรือศิลปินที่ต้องขึ้นแสดงมาไม่ทัน ต้องสลับลำดับกับช่วงอื่นหรือมีการเปลี่ยนตัวนักร้องรับเชิญกะทันหัน เป็นต้น ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้เกิดขึ้นในงานทุกปี แม้จะมีการปรับแก้ข้อมูลของกำหนดการโดยสังเขปตามข้อมูลของ

ประเทศเจ้าภาพจนวินาทีสุดท้ายก่อนการถ่ายทอดสดแล้วก็ตาม จึงสร้างความวุ่นวายและตื่นตระหนกให้ผู้ทำงานพอสมควร ผู้บรรยายสด/ล่ามจึงต้องใช้สมาธิในการทำงานอย่างมากโดยดูและฟังสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและบรรยายและแปลไปตามนั้น รวมทั้งใช้ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าที่จะยึดกำหนดการโดยสังเขปเป็นหลัก

2) มีการเตรียมตัวล่วงหน้าในการปฏิบัติงาน การเตรียมตัวหาข้อมูลก่อนการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับผู้บรรยายสด/ล่าม ความรู้พื้นฐานเฉพาะทางเกี่ยวกับรายการมีความสำคัญเทียบเท่ากับทักษะในการใช้ภาษา ผู้บรรยายสด/ล่ามทั้ง 3 ท่านที่ให้สัมภาษณ์ ต่างให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวล่วงหน้าหรือการ “ทำการบ้าน” ด้วยกันทั้งสิ้น โดยเน้นว่า ต้องศึกษา ค้นคว้า ดู และฟังข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด เพราะข้อมูลเหล่านี้อาจจะนำไปใช้สอดแทรกเป็นความรู้เพิ่มเติมให้แก่ผู้ชม หรืออาจจะนำไปใช้เสริมการบรรยายในกรณีที่เกิดปัญหาเฉพาะหน้าขึ้นซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อมูลที่ว่าจ้างให้สัมภาษณ์กล่าวคือ ในการคัดเลือกผู้บรรยายสด/ล่ามสำหรับการบรรยายถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัลต่าง ๆ นั้นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บรรยายต้องมีคือ มีความรู้อย่างลึกซึ้งในเรื่องที่ต้องบรรยาย เนื่องจากรายการออกอากาศทางสถานีที่ผู้ชมต้องเสียค่าบริการ ผู้ชมจึงมีความคาดหวังสูงในคุณภาพของงาน ผู้ชมรายการที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 คนก็ให้ข้อมูลตรงกันในเรื่องนี้เช่นกันโดยคุณพิรณท์กล่าวว่าผู้บรรยายสด/ล่ามควรช่วยให้รายละเอียดต่างๆ ข้อมูลเพิ่มเติมและสถิติที่น่าสนใจ ไม่ให้บรรยายเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นในรายการ ควรต้องให้ความรู้ผู้ชมเพิ่มเติมเท่าที่จะทำได้ ส่วนคุณสมศักดิ์ผู้มีความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องบันเทิงต่างประเทศกล่าวว่า ผู้บรรยายสด/ล่ามควรให้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับรางวัลนั้นๆ ก่อนการประกาศผล เพื่อให้ผู้ชมทราบที่มาที่ไปและควรอธิบายรายละเอียดปลีกย่อย เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าสนใจเป็นความรู้เสริมให้ผู้ชมอีกด้วย อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้ชมรู้สึกที่ไม่ถูกต้องที่สุดก็คือการที่ผู้บรรยายมีข้อมูลไม่มากพอหรือบางครั้งไม่ถูกต้องแต่ยังจะนำเสนอ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่านี่เป็นความผิดที่ร้ายแรงมาก

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการทำงานเป็นสิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสังสรรค์ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าถึงการอ่าน ดูและฟังสื่อด้านบันเทิงต่างๆ เท่านั้น การได้ทำงานจริงในด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็คือเป็นการสะสมความรู้ที่ดี เพราะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่านมีโอกาสทำงานด้านนี้มาอย่างต่อเนื่อง เช่นคุณนิมิตรเริ่มทำงานเป็นนักจัดรายการวิทยุมาตั้งแต่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินและกระแสความนิยมใหม่ๆ ในวงการเพลงมาโดยตลอด นอกจากนั้นยังชื่นชอบการชมภาพยนตร์โดยฟังเสียงภาษาเดิม (original soundtrack) มาตั้งแต่เด็ก จึงเกิดความคุ้นเคยกับสำเนียงภาษาอังกฤษอันหลากหลายและสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ส่วนคุณวารินทร์ก็เช่นเดียวกับคุณนิมิตร คือมีความสนใจในวงการบันเทิงมาตั้งแต่ยังเล็ก ทั้งยังมีโอกาสได้สัมผัสกับวงการบันเทิงต่างประเทศโดยตรงเมื่อได้รับทุนฟูลไบรท์ให้ไปศึกษาต่อด้านสื่อสารมวลชนที่มหาวิทยาลัยอีเมอร์สัน ประเทศ

สหรัฐอเมริกา ที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เขาได้เรียนรู้การทำงานทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังรวมทั้งได้เข้าสังเกตการณ์การถ่ายทำรายการของฮอลลีวูดด้วย เช่นรายการสัมภาษณ์ของเจย์ ลีโน ละครชุดวิล แอนด์เกรซ ละครชุดเดอะเนเน่ เป็นต้น นอกจากนี้ การที่เคยเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่กรุง ออสโล ประเทศนอร์เวย์ และเคยเข้าร่วมโครงการเรือเยาวชน ทำให้คุณวรินทร์มีเพื่อนต่างชาติต่างภาษามากมาย มีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมอันหลากหลาย ซึ่งเขาเห็นว่ามีความสำคัญต่อการทำงานล่ำมามากพอๆกับความเชี่ยวชาญด้านภาษา ในการบรรยายสดรายการแข่งขันอเมซิ่งเรซ (Amazing Race) ซึ่งให้ผู้เข้าแข่งขันเดินทางไปทำภารกิจในสถานที่ต่างๆทั่วโลก คุณวรินทร์เห็นว่าประสบการณ์ชีวิตที่สั่งสมมาทั้งจากที่ได้พบเห็นด้วยตนเองและที่ได้รับผ่านเพื่อนต่างชาติมีส่วนสำคัญยิ่งในการเข้าใจบริบทในการแปลและบรรยายรายการนี้

คุณอาทิตย์เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนใจในวงการบันเทิงต่างประเทศทั้งวงการเพลงและวงการภาพยนตร์มาตั้งแต่อายุน้อย เมื่อเขายังเป็นเด็ก หนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีน้อย จึงทำให้เขาต้องอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้จะได้ความรู้เกี่ยวกับวงการบันเทิงต่างประเทศอย่างลึกซึ้งจนนับได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ในด้านนี้ดีที่สุดคนหนึ่งในประเทศไทยแล้ว ยังทำให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีอีกด้วย จนทำให้ได้เข้าทำงานกับบริษัทมีเดียพลัสในตำแหน่งผู้ติดต่อประสานงานกับนักจัดรายการวิทยุต่างประเทศควบคู่กับการเป็นนักจัดรายการวิทยุตั้งแต่ยังศึกษาอยู่

คุณวรินทร์ให้ข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มเติมว่า เคยมีผู้ถามว่าก่อนจะทำงานบรรยายสด/ล่ำม ต้องใช้เวลาเตรียมตัวนานเท่าใด คุณวรินทร์เห็นว่าต้องเตรียมตัวตลอดเวลาและต้องเตรียมทั้งชีวิต ทุกวันนี้ก็ยังติดตามข่าวสารในวงการบันเทิงต่างประเทศอย่างใกล้ชิด เป็นการสั่งสมความรู้เพื่อสามารถเรียกมาใช้ได้ตลอดเวลา เพราะงานเช่นนี้เป็นงานที่ต้องมีความไว ไม่มีเวลาให้คิด ถ้ากล้องจับภาพนักแสดงคนใด ต้องสามารถเอ่ยชื่อได้ทันที ผู้แสดงไม่สามารถใช้เวลาในการเรียกความจำได้ เพราะจะต้องบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นให้ต่อเนื่องลื่นไหล

นอกจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบโดยตรงแล้ว ข้อมูลในด้านอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมของแต่ละชาติ ข่าวสารบ้านเมือง เหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลก ฯลฯ ก็ล้วนแต่เป็นข้อมูลที่ผู้บรรยายสด/ล่ำมต้องศึกษาค้นคว้าเช่นกัน เพราะบางครั้ง ผู้พูดอาจพูดเชื่อมโยงไปถึงเรื่องอื่นๆ ได้ ถ้าผู้บรรยาย/ล่ำมไม่มีความรู้รอบก็จะไม่สามารถแปลได้ การรู้รอบในเรื่องอื่นๆ นี้ ยังช่วยให้ผู้บรรยายเข้าใจผู้พูดได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้บรรยายสด /ล่ำมต้องทำหน้าที่ในรายการถ่ายทอดสดการประกวดนางงามจักรวาล นอกจากจะต้องค้นคว้าอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการจัดงาน ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวงการประกวดนางงาม รายละเอียดเฉพาะของผู้เข้าประกวดที่เข้ารอบทั้งอายุ การศึกษา สัดส่วน และความสามารถพิเศษ อีกสิ่งหนึ่งที่ผู้บรรยายสด/ล่ำมต้องศึกษาเพิ่มเติมคือ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศ

ของผู้เข้าประกวด เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อผู้เข้าประกวด ถ้าผู้บรรยายทราบข้อมูลเหล่านี้ จะสามารถเข้าใจคำตอบที่ผู้เข้าประกวดตอบได้โดยง่าย

3) มีความสามารถในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องมีความอดทนต่อการทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน เพราะรายการสดบางรายการมีระยะเวลายาวนานหลายชั่วโมง เช่น การถ่ายทอดสดพิธีมอบรางวัลออสการ์ จะเริ่มถ่ายทอดตั้งแต่ช่วงที่นักแสดงเดินบนพรมแดงเพื่อเข้าสู่งาน (เรียกว่าช่วง Red Carpet) ซึ่งตรงกับเวลาหกนาฬิกาสามสิบนาทีในประเทศไทย และสิ้นสุดการถ่ายทอดสดในเวลาสิบสองนาฬิกา ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องตื่นมาเตรียมตัวตั้งแต่เวลาสี่นาฬิกาและเริ่มใช้สมาธิทำงานตั้งแต่หกนาฬิกาถึงสิบสองนาฬิกา นับเป็นเวลาถึงหกชั่วโมง ในระหว่างการถ่ายทอดสด ผู้บรรยาย/ล่ามต้องผลัดกันเข้าห้องน้ำในช่วงพักโฆษณาซึ่งมีระยะเวลาค่อนข้างสั้นเพื่อให้ผู้บรรยายท่านหนึ่งเตรียมพร้อมที่จะบรรยายเมื่อมีการถ่ายทอดเข้ารายการอีกด้วย คุณนิมิตรซึ่งทำหน้าที่ผู้บรรยาย/ล่ามในรายการนี้จำได้ว่า หลังจากเสร็จสิ้นการทำงานในวันนั้น เขารู้สึกเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลียจนไม่สามารถทำงานอื่นอีกได้

สำหรับการถ่ายทอดสดรายการโทรทัศน์ที่ใช้ระยะเวลายาวนานนั้น ผู้บรรยายสด/ล่ามทุกคนเห็นตรงกันว่า หากมีผู้บรรยายสด/ล่ามสองคนจะดีกว่าการทำงานคนเดียวมาก ประเด็นนี้สอดคล้องกับหลักการทำงานล่ามในวงการอื่น ๆ เช่นกัน ส่วนรายการที่มีระยะเวลาไม่นานกว่าสองชั่วโมง มีการแสดงสลับหลายรายการ และมีช่วงให้ผู้ทำงานได้พัก เช่น ช่วงโฆษณา ผู้บรรยาย/ล่ามสามารถทำงานเพียงลำพังได้

4) มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในแง่ความสอดคล้องต่อเนื่องของการบรรยาย
ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นถือเป็นทักษะที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ถ้ารายการนั้นมีผู้บรรยายสด/ล่าม 2 คน ผู้ทำงานต้องเรียนรู้ที่จะจับจังหวะการพูดของกันและกัน และต้องคอยเหลือบมองกันเพื่อไม่ให้พูดซ้อนกัน เนื่องจากเป็นงานถ่ายทอดสดที่ไม่สามารถชักซ้อมกันล่วงหน้าได้ ถ้าเป็นงานที่มีลำดับงานโดยสังเขป (rundown) มาให้ เช่น พิธีมอบรางวัลออสการ์ ผู้บรรยายสด/ล่ามทั้งสองอาจแบ่งหน้าที่ก่อนได้ว่าใครจะเป็นผู้พูดในช่วงใด ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงแรกในการเรียนรู้ที่จะรับส่งระหว่างผู้ทำงานร่วม (partner) ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ชมท่านหนึ่งกล่าวว่าผู้บรรยายสด/ล่ามควรจะประสานงานในการสลับกันบรรยายอย่างลื่นไหลโดยไม่แย่งกันพูดหรือพูดทับกัน

5) มีจรรยาบรรณในการทำงาน สิ่งสำคัญมากที่ผู้บรรยายสด/ล่ามจะต้องตระหนักและคำนึงถึงอีกประการหนึ่งคือต้องมีจรรยาบรรณในการทำงาน กล่าวคือต้องมีความซื่อสัตย์ต่อบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน โดยแปลไปตามที่ผู้พูดต้นฉบับพูดและบรรยายในสิ่งที่ผู้ชมทางบ้านเห็น อาจเสริมข้อมูลที่น่าสนใจและมีสาระ แต่ต้องไม่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือวิพากษ์วิจารณ์โดยเด็ดขาด ทำหน้าที่ถ่ายทอดสารเท่านั้น ความรู้สึกชอบหรือไม่

ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเป็นสิ่งที่ผู้ชมทางบ้านสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ผู้บรรยายไม่มีสิทธิ์ชี้แนะ

ในอดีตเคยมีผู้บรรยายสด/ล่ามกล่าววิพากษ์วิจารณ์และแสดงความรู้สึกส่วนตัวในการทำงาน ผลคือผู้ชมทั้งฝั่งจดหมาย โทรศัพท์มาที่สถานี และเขียนกระทู้ตำหนิต่างทางอินเทอร์เน็ตจนผู้จัดการช่องต้องเปลี่ยนตัวผู้ทำงาน ดังนั้นประเด็นนี้จึงมีความสำคัญและละเอียดอ่อนซึ่งผู้ทำงานต้องพึงระลึกไว้เสมอด้วย

6) มีทักษะในการใช้เสียง การใช้เสียงนับเป็นทักษะที่สำคัญอีกประการของการทำงานนี้ ผู้บรรยายสด/ล่ามจะต้องใส่อารมณ์ในน้ำเสียงให้สอดคล้องกับภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ และรู้ว่าควรใช้โทนเสียงแบบใดกับกรกล่าวสารต่างชนิดกัน เช่น คำคม คำสดุดี มุขตลก หรือการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่ตื่นเต้น เศร้าสะเทือนใจ และดีใจ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลินกับรายการ และสร้างอารมณ์ร่วมแก่ผู้ชม แม้กระทั่งรายการที่เป็นทางการและมีแบบแผน เช่น พิธีมอบรางวัลออกสการ์ ผู้บรรยายก็ไม่อาจใช้น้ำเสียงที่เป็นทางการเพียงโทนเดียวตลอดการดำเนินรายการได้ เพราะจะทำให้ผู้ชมรู้สึกเบื่อ และขาดอรรถรสในการชม

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้นั้นย้ำว่า ผู้บรรยายควรใช้น้ำเสียงอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ต้องปั้นแต่ง ซึ่งสามารถทำได้หากผู้บรรยายมีสมาธิจดจ่อกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมคล้อยตาม และสามารถถ่ายทอดได้อย่างเป็นธรรมชาติ เช่น ในการบรรยายสดรายการอเมซซิ่งเรซเนื่องจากระยะเวลาห่างของเวลาการออกอากาศในแต่ละประเทศไม่เท่ากัน ทำให้ในประเทศไทยสามารถทราบผลการแข่งขันทางอินเทอร์เน็ตได้ก่อนการรับสัญญาณจริง แต่คุณวารินทร์ซึ่งเป็นผู้บรรยายสด/ล่ามของรายการนี้เลือกที่จะไม่ดูผลก่อนเพราะต้องการรู้ไปพร้อมกับผู้เข้าแข่งขันและผู้ชม เนื่องจากการทราบเพียงผลการแข่งขันแต่ไม่ทราบว่าเกิดเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างไม่ได้ช่วยผู้บรรยายสด/ล่ามในแง่ของการเตรียมตัว ทั้งยังทำให้หมดความสนุกตื่นเต้นอีกด้วย ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะบรรยายสด/ล่ามจึงเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจริงพร้อมๆกับผู้ชม ทำให้ผู้บรรยายสด/ล่ามมีอารมณ์ร่วมและบรรยายได้อย่างสนุกสนานตื่นเต้นเป็นธรรมชาติ สร้างความประทับใจและเป็นที่ยอมรับของผู้ชมจนได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่บรรยายสด/ล่ามรายการนี้ต่อเนื่องมาตั้งแต่ฤดูกาลออกอากาศ(season)ที่ 2 จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นฤดูที่ 14 อนึ่ง รายการอเมซซิ่งเรซใช้ผู้บรรยายสด/ล่ามเฉพาะการออกอากาศครั้งแรกเท่านั้น ในการออกอากาศซ้ำ(rerun) จะไม่มีการบรรยายเพราะสามารถทำคำบรรยายใต้ภาพ(subtitle)ได้ทันที

วิธีใช้เสียงที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ผู้บรรยายสด/ล่ามทุกคนควรฝึกฝน ในการบรรยายต้องเปล่งเสียงอย่างมีพลังให้มีกังวานในน้ำเสียง (radio voice) และฝึกหายใจให้ถูกวิธีเพื่อช่วยเรื่องการเว้นวรรคที่ถูกต้อง สามารถพูดจนจบประโยคได้โดยไม่ต้องแบ่งช่วงหายใจ เพราะการแบ่งช่วงหายใจ

อาจทำให้การสื่อความหมายผิดพลาดได้ ถ้ามีการฝึกการใช้เสียงให้ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้สามารถพูดได้อย่างต่อเนื่องยาวนานโดยไม่มีอาการเจ็บคอ และเสียงแหบ

นอกจากนั้น ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องมีลีลาในการพูด กล่าวคือ ต้องมีทักษะในการบรรยาย และเล่าเรื่อง รู้ว่าควรเน้นที่ใด เว้นจังหวะตรงไหน ปล่อยคำอย่างไร รู้จังหวะจะโคน และที่สำคัญ ต้องพูดให้ลื่นไหลไม่ติดขัด การหยุดมากเกินไป หรือพูดติดๆ ขัดๆ จะสร้างความรำคาญให้ผู้ชมได้

สิ่งที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งที่ผู้ว่าจ้างและผู้ชมรวมทั้งผู้บรรยายสด /ล่ามให้ความสำคัญ คือจะต้องพูดให้ชัดเจน ออกเสียงอักขระและสำเนียงถูกต้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผู้บรรยายสด/ล่ามทั้ง 3 ท่าน มีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะในการใช้เสียงผ่านการเป็นนักจัดรายการวิทยุ และในกรณีของคุณวารินทร์ ได้ทำงานเป็นผู้ประกาศข่าวทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์อีกด้วย ประสบการณ์การใช้เสียงที่สั่งสมมายาวนานนี้ทำให้ทั้ง 3 ท่านได้รับการยอมรับและคำชมจากผู้ชมตลอดระยะเวลาการทำงานกว่า 10 ปี ว่าสามารถดำเนินรายการ บรรยาย และเป็นล่ามได้อย่างเต็มอรรถรส

7) มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจความพอดีในการบรรยาย วิจรรย์ญาณในการตัดสินใจความพอดีในการบรรยายคือความเข้าใจว่าควรพูดเรื่องใดมากน้อยเพียงใด บางครั้งมีเสียงตำหนิจากผู้ชมรายการว่าผู้บรรยายสด/ล่ามพูดมากเกินไปจนไปทับซ้อนกับเสียงต้นฉบับที่พิธีกรของรายการหรือศิลปินกำลังพูด ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บรรยายสด/ล่ามเกรงว่าถ้าไม่อธิบายให้ครบถ้วนผู้ฟังจะไม่เข้าใจ แต่ถ้าผู้บรรยายสด/ล่ามเว้นจังหวะรอให้ผู้พูดพูดจนจบก่อนจึงแปล ก็จะไม่สามารถแปลได้ทัน เนื่องจากไม่มีเวลาพอ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ในช่วงแรกของการทำงาน เกิดปัญหานี้บ่อยครั้งเพราะยังจับจังหวะไม่ถูกนัก และมุ่งแต่จะอธิบายและแปลให้ครบถ้วน จึงถูกตำหนิจากผู้ชมจำนวนมากว่า การพูดทับเป็นการไม่ให้เกียรติศิลปินหรือผู้พูด ประกอบกับผู้ดูแลของรายการซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างมีนโยบายที่ไม่ต้องการให้ผู้พูดมาก โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์เคเบิลซึ่งผู้ชมต้องชำระค่าสมาชิก จะเน้นมากกว่ากลุ่มลูกค้าบางส่วนสามารถฟังภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว หากพูดมากเกินไปผู้ชมจะไม่ได้ฟังเสียงต้นฉบับทำให้ขาดอรรถรส ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องตระหนักอยู่เสมอว่าลักษณะการทำงานคือการบรรยายการถ่ายทอดสดไม่ใช่การพากย์ จึงต้องศึกษาหาจังหวะที่จะบรรยาย เช่น บรรยายเมื่อผู้พูดเว้นจังหวะหายใจ หรือในจังหวะปรบมือของผู้ชม และต้องเรียนรู้ว่าจะบรรยายอย่างไรให้สั้นกระชับแต่ได้ใจความครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมด โดยใช้ทักษะในการย่อเรื่อง เรียบเรียงคำด้วยภาษาที่สละสลวย และถ่ายทอดในเวลาจำกัดโดยรักษาอรรถรสของบทเดิมไว้ด้วย

8) มีทักษะในการเลือกใช้ลีลาในการบรรยาย ลีลาในการบรรยายคือการเลือกใช้คำและระดับภาษา ภาษาที่ผู้พูดบางคนใช้ในบางรายการ อาจไม่เหมาะสมที่จะเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อสาธารณะที่มีผู้ชมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผู้บรรยายสด /ล่ามจึงต้องรู้จักปรับระดับภาษาให้มี

ความสุภาพขึ้นแต่ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษารูปแบบและเอกลักษณ์ของรายการนั้นไว้ได้ เพราะแต่ละรายการจะมีกลุ่มผู้ชมที่แตกต่างกันเช่น พิธีมอบรางวัลออสการ์ จะค่อนข้างเคร่งครัดกับระเบียบแบบแผน เป็นแนวอนุรักษ์นิยม ผู้ชมคาดหวังที่จะได้ชมความยิ่งใหญ่ของงานที่มีการเตรียมการอย่างดี ภาษาที่ใช้จึงค่อนข้างเป็นทางการ พิธีมอบรางวัลแกรมมี่ ก็มีรูปแบบทางการเช่นกัน ส่วนพิธีมอบรางวัลลูกโลกทองคำ (Golden Globe Awards) นั้น บรรยายภาคค่อนข้างสบายเป็นกันเอง บางครั้งมีนักแสดงที่อยู่ในอาการเมึนเมาขึ้นไปรับรางวัลและขาดความระมัดระวังในการใช้ภาษา ผู้บรรยายสด/ล่ามก็ต้องรู้จักเลือกใช้ลีลาให้เหมาะสมกับบริบทผู้ชมชาวไทย รายการอเมซซิ่งเรซที่มีรูปแบบเป็นการแข่งขันที่ผู้เข้าแข่งขันต้องเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆทั่วโลกโดยมีกล้องตามบันทึกภาพ บางครั้งมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เข้าแข่งขันที่อาจรุนแรงถึงกับกล่าวคำสบถหรือด่าทอ ผู้บรรยายต้องแปลโดยปรับลีลา เลือกใช้คำที่ไม่หยาบคายแต่สามารถสื่อถึงอารมณ์ของผู้พูดและยังรักษาอรรถรสความสนุกสนานของการแข่งขันไว้ได้ เช่นเดียวกับพิธีมอบรางวัลเอ็มทีวี (MTV Awards) ที่บางครั้งมีการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง คำแสดง และคำที่มีความหมายสองแง่สองง่าม หากเป็นการประกวดนางงามจักรวาลก็จะเน้นที่ความสวยงามอลังการ หลุหลุ ลีลาภาษาจึงเป็นสิ่งที่ผู้บรรยายต้องรู้จักใช้ให้เหมาะสมและระมัดระวังอย่างมาก

คุณนิมิตร ได้ให้ตัวอย่างไว้ว่า ในปีแรกของการทำงานเป็นผู้บรรยายสด/ล่ามของการประกวดนางงามจักรวาล ผู้บรรยายสด/ล่ามกล่าวข้อความว่า “คนนี้น่าจะเป็นตัวเต็งนะครับท่านผู้ชม” หลังจากนั้นไม่นานก็ได้รับโทรศัพท์จากผู้บริหารสถานีตักเตือนว่า ต้องให้เกียรติผู้เข้าประกวด เพราะผู้เข้าประกวดเป็นตัวแทนของประเทศ ควรเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมเมื่อกกล่าวถึง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ผู้บรรยายสด/ล่ามจะต้องเรียนรู้ เพื่อปรับระดับภาษา เช่น ต้องรู้จักเลี่ยงการพูดว่า “เดี่ยวเราไปสู้กันในรอบต่อไปนะครับ” เป็นการใช้คำพูดว่า “อีกสักครู่เราไปให้กำลังใจสาวงามในรอบต่อไปกันนะครับ” แทน

การทำงานโดยคำนึงถึงกลุ่มผู้ชมเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นหลักมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้คำและระดับของภาษาให้เหมาะสมได้ เช่น ถ้าเป็นรายการที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมจำนวนมากเช่น พิธีมอบรางวัลออสการ์ ควรใช้ภาษาที่ไม่ยากจนเกินไป ผู้ชมทุกเพศวัยสามารถเข้าใจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าออกอากาศทางช่องโทรทัศน์สาธารณะ ต้องมุ่งเน้นบรรยายให้ผู้ชมรู้สึกเข้าใจได้ง่าย ไม่ต้องปีนบันไดเสปย์ แม้ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านนี้มาก่อนก็สามารถเข้าใจได้ ส่วนการบรรยายรายการอเมซซิ่งเรซ ซึ่งมีรูปแบบเป็นการแข่งขัน ผู้บรรยายสด/ล่ามเลือกที่จะใช้ภาษาร่วมสมัย มีการใช้คำแสดงบ้างแต่ไม่หยาบคาย และด้วยบุคลิกเฉพาะตัวของผู้บรรยายสด/ล่ามที่มีอารมณ์ขันอยู่เป็นนิจ มักสอดแทรกมุขตลก คำพูดเสียดสี ประชดประชันในการบรรยาย จึงทำให้การบรรยายได้อรรถรสของการแข่งขันที่สนุก ตื่นเต้น ตรงกับความสนใจของกลุ่มผู้ชมรายการที่ต้องการความสนุก ไร้อาไร หากเป็นการบรรยายสด/ล่ามการมอบรางวัลเอ็มทีวีที่กลุ่มผู้ชมเป็นวัย

รุ่น ผู้บรรยายก็ต้องเลือกใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการและอาจเลือกใช้คำที่นิยมใช้ในหมู่วัยรุ่นบ้างแต่ต้องไม่หยาบคาย เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นรายการที่ไม่ล้าสมัยและทันต่อกระแสความนิยมในโลกปัจจุบัน เป็นต้น

9) มีไหวพริบในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เนื่องจากงานที่ทำเป็นรายการถ่ายทอดสด ผู้บรรยายสด/ล่ามจึงต้องตระหนักเสมอว่า อาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ผู้ที่จะทำงานบรรยายสด/ล่ามควรมีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น พิธีมอบรางวัลลูกโลกทองคำปีล่าสุดมีรูปแบบเป็นงานเลี้ยงและมีบรรยากาศที่ไม่ค่อยเป็นทางการ มีการยกชวดเปียร์ชวดไวน์ชู้ขึ้นและนักแสดงผู้หนึ่งแสดงกิริยาอาการที่ไม่เหมาะสม ผู้บรรยายต้องใช้ไหวพริบแก้ปัญหาโดยการพูดแก้ไขสถานการณ์ให้เป็นเรื่องตลกขำขัน

ในบางครั้ง เหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาทางเทคนิค เช่น สัญญาณเสียงภาษาอังกฤษขัดข้อง มีแต่สัญญาณภาพบนจอ ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหาว่าจะทำอย่างไร หากเลือกที่จะพูดว่า “ขณะนี้สัญญาณเสียงมีปัญหา เชิญท่านผู้ชม ชมภาพไปก่อนนะครับ” ก็นับเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้บรรยากาศในการชมเสียไป

เหตุการณ์เฉพาะหน้าบางเหตุการณ์เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวผู้บรรยายสด/ล่ามเอง เช่น ในกรณีที่ผู้บรรยายสด/ล่ามและผู้บรรยายร่วมไม่รู้จักร้องหรือนักแสดงที่ปรากฏตัวขึ้นหน้าจอ ก็จำเป็นต้องหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เคยปรากฏว่ามีผู้บรรยายสด/ล่ามผู้หนึ่งใช้วิธีแก้ปัญหาโดยกล่าวว่า “นักแสดงคนนี้คิ้วหน้ามาก แต่นึกชื่อไม่ออก” ผลคือผู้ชมที่บ้านจำนวนมากโทรศัพท์มาติเตียนทันทีรวมทั้งส่งจดหมายและเขียนตำหนิลงในกระทู้ต่างๆจำนวนมาก

กรณีที่ถูกกล่าวมาทั้งหมดล้วนแสดงให้เห็นว่าวิจรณ์ญาณในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการทำงานบรรยายสด/ล่ามทางโทรทัศน์ เพราะผู้ชมมีความคาดหวังสูงต่อความสามารถของผู้ทำงาน และพร้อมจะตรวจสอบการทำงานโดยทันที ที่สำคัญคือ ผลตอบรับของผู้ชมมีผลต่อการจ้างงานของผู้บรรยายสด/ล่ามด้วย

10) มีความสามารถในการทำงานภายใต้ความกดดันได้ดี การทำงานบรรยายสด/ล่ามการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์เป็นการทำงานที่มีความกดดัน เพราะเป็นการทำงานสดที่ซัดซ้อมไม่ได้และไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นหรือไม่ ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างกล่าวว่า มีผู้เข้ารับการทดสอบเพื่อทำงานบรรยายสด/ล่ามจำนวนมากที่มีคุณสมบัติดีหลายประการ คือมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีมาก มีทักษะในการใช้เสียงที่ดี และมีประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ แต่เมื่อให้เข้ารับการทดสอบโดยให้บรรยายสด/ล่ามรายการที่บันทึกเทปไว้ซึ่งไม่เคยดูมาก่อน กลับไม่สามารถทำได้ บางรายนั่งนิ่งเฉยพูดไม่ออก ส่วนบางรายก็พูดมากเกินไป ผู้ว่าจ้างเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะไม่สามารถรับมือกับความ

กอดันที่เกิดจากการไม่ได้ซักซ้อมก่อนได้ และไม่มีความรู้มากพอในเรื่องนั้น ผู้ว่าจ้างยังกล่าวอีกว่า หากผู้บรรยายสด/ล่ามมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ มากพอ จะต้องสามารถบรรยายได้บ้าง เห็นได้ชัดว่า ความสามารถในข้อนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพอย่างลึกซึ้งกับการเตรียมตัวหาข้อมูลล่วงหน้าและการสั่งสมความรู้เพื่อทำงานในด้านนี้ นอกจากนั้น ประสบการณ์ในการทำงานก็เป็นสิ่งสำคัญ หากไม่มีโอกาสได้ทำงานจริง ก็ควรฝึกฝนด้วยตนเอง โดยวิธีลองฝึกหัดบรรยายสดขณะกำลังชมรายการ ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับที่ผู้บรรยายสด/ล่ามท่านหนึ่งได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก่อนที่จะมาทำหน้าที่นี้เป็นอาชีพ คือ คุณวารินทร์เล่าว่าได้ฝึกฝนบรรยายสดและล่ามระหว่างชมรายการถ่ายทอดสดต่างๆ อยู่เสมอจนกระทั่งเกิดความมั่นใจ เมื่อเวลาทำงานจริงจึงสามารถควบคุมความตื่นเต้น และประหม่าที่เกิดจากการต้องทำงานภายใต้ความกดดันได้

4.3 ล่ามในวงการบันเทิงที่ทำหน้าที่พิธีกรสองภาษา/ล่าม (mediator/interpreter)

ควง (Kurz, 2002) อธิบายว่า พิธีกรสองภาษา/ล่าม คือผู้ที่มีบทบาทผสม โดยอาจเป็นนักข่าวและพิธีกรอาชีพที่ทำหน้าที่ล่าม หรือล่ามอาชีพที่ทำหน้าที่พิธีกรร่วม

ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด มีผู้ให้สัมภาษณ์ 7 คนที่ทำหน้าที่พิธีกรสองภาษา/ล่าม ได้แก่ คุณสุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล ดร.อภิชาติ อินททวีศิษฏ์ คุณอรรถ บุนนาค คุณศรัยฉัตร กุญชรย จีระแพทย์ คุณชลพรพรชา นารุลา คุณพัชรี รักษาวงศ์ และคุณวารินทร์ สัจเดว รวมทั้งมีผู้ให้สัมภาษณ์ 1 คนที่เป็นผู้ว่าจ้างพิธีกรสองภาษา/ล่ามคือ คุณประดิษฐ์ สมดังเจตน์

4.3.1 ลักษณะงาน พิธีกรสองภาษา/ล่ามทำหน้าที่พิธีกรดำเนินรายการบันเทิงถึงสาระต่างๆ เช่น งานแถลงข่าวในวาระต่างๆ งานให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของศิลปิน งานเปิดตัวสินค้า งานเลี้ยงขอบคุณลูกค้า งานเลี้ยงฉลองความสำเร็จ และงานเลี้ยงขององค์กรในโอกาสสำคัญและเทศกาลต่างๆ เป็นต้น ในการทำงาน พิธีกรสองภาษา/ล่าม จะดำเนินรายการโดยพูดสองภาษา สลับกัน คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น และทำล่ามพูดตามเพื่อแปลคำพูดของผู้อื่นในงานนั้นด้วย เช่น ผู้บริหารองค์กร องค์กรป่าสุก ประธานของงาน และแขกที่มาร่วมงาน การทำหน้าที่ทั้งสองนี้จะดำเนินควบคู่กันไปตลอดระยะเวลาการทำงาน ในบางกรณี พิธีกรสองภาษา/ล่าม จะได้รับบทพูดของผู้พูดที่ล่ามจะต้องแปลมาก่อนการทำงาน ซึ่งทำให้สามารถเตรียมตัวแปลมาก่อนได้ แต่ในกรณีที่ไม่มีบทพูด พิธีกรสองภาษา/ล่ามจะต้องแปลสดโดยไม่มีบทให้ใช้อ้างอิง ในกรณีหลัง พิธีกรสองภาษา/ล่ามบางคนจะใช้วิธีจดข้อความเพื่อช่วยเตือนความจำ แต่บางท่านจะใช้วิธีจดจำเพียงอย่างเดียว ในการทำงานเช่นนี้ ความครบถ้วนของบทแปลขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน และความต้องการของผู้ว่าจ้างเป็นสิ่งสำคัญ ในกรณีที่เป็นการแข่งขันวิชาการที่มีเนื้อหาหนัก หรืองาน

ประชุมผู้ขายตรงที่ผู้พูดต้องการกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดกำลังใจในการเพิ่มยอดขาย พิธีกรสองภาษา / ล่ามต้องทำล่ามให้ได้ใจความครบถ้วนโดยการแปลทุกคำเพื่อถ่ายทอดทั้งความหมาย เจตนาอารมณ์ และอารมณ์ความรู้สึก อันจะทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

อย่างไรก็ดี การทำงานโดยส่วนใหญ่ของพิธีกรสองภาษา/ล่ามในประเทศไทยมักเป็นการแปลโดยสรุปใจความสำคัญให้ครอบคลุมทุกประเด็นโดยไม่ทิ้งข้อมูลรายละเอียดที่มีความสำคัญ เช่นตัวเลขต่างๆ ทั้งนี้เพราะการแปลโดยรักษาเนื้อหาให้ครบถ้วนนั้นใช้เวลานาน และผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดในสิ่งที่ผู้ฟังมีความรู้อยู่แล้ว

4.3.2 บทบาท พิธีกรสองภาษา/ล่ามนอกจากจะทำหน้าที่ดำเนินรายการให้ลุล่วงไปตามที่ผู้ว่าจ้างต้องการแล้ว ยังมีบทบาทเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ฟังภาษาต่างประเทศไม่ได้ ถือเป็น การให้ความรู้ในลักษณะหนึ่งและเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมให้ผู้คนต่างสังคมได้เรียนรู้ อันจะมีผลให้ผู้คนในสังคมที่ต่างกันเข้าใจกันได้มากขึ้น นอกจากนี้ พิธีกรสองภาษา/ล่ามยังอาจมีบทบาทในแง่เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจหรือกระตุ้นความสนใจให้ผู้ชมเกิดความสนใจภาษาต่างประเทศและอยากพัฒนาให้เชี่ยวชาญ ดร.อภิชาติ อินทวิชิตกุลกล่าวว่าพิธีกรสองภาษา/ล่ามที่ดีถือเป็นครูของสังคมในแง่การใช้ภาษา การใช้ภาษาที่ดีจะเป็นเครื่องมือให้บุคคลใช้กลมกลืนและโน้มน้าวใจผู้อื่น รวมทั้งช่วงชิงความเป็นต่อในการสื่อสารได้

บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพิธีกรสองภาษา/ล่ามคือการช่วยปรับปรุงหรือเพิ่มพูนภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้พูด เนื่องจากบางครั้ง ผู้พูดอาจขาดคุณสมบัติในการสื่อสารให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นคนพูดเินเย้อ นำเขี้ยว หรือไม่สามารถดึงความสนใจและอารมณ์ร่วมของผู้ชมได้ พิธีกรสองภาษา/ล่ามสามารถทำมากกว่าการแปลโดยช่วยเกลาภาษาให้สละสลวย นำสนใจมากขึ้น ในทัศนะของดร.อภิชาติ การกระทำเช่นนี้แม้จะผิดหลักการสำคัญของการทำล่าม แต่ถ้ามีเจตนาที่จะเป็นสื่อกลางในการสื่อสารให้ได้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด พิธีกรสองภาษา/ล่ามก็ควรทำ

4.3.3 คุณลักษณะที่ควรมี นอกจากทักษะในการล่าม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ล่ามทุกประเภทต้องมีแล้ว คุณลักษณะอื่นๆที่จำเป็นต่อการทำงานพิธีกรสองภาษา/ล่าม ได้แก่

1) มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาที่สองในระดับดีมาก พิธีกรสองภาษา/ล่ามทุกท่านรวมทั้งผู้ว่าจ้างเห็นว่าคุณลักษณะนี้เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุด เพราะจะต้องใช้ภาษาทำงานทั้งสองอย่างคือเป็นพิธีกรด้วยและทำล่ามด้วย โดยเน้นที่ทักษะการพูด คือออกอักขระและสำเนียงได้ชัดเจน และทักษะการฟังคือสามารถฟังแล้วเข้าใจภาษานั้นๆได้อย่างง่ายดาย ทักษะในการเลือกใช้คำและระดับภาษาก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกัน ควรต้องมีคลังศัพท์มากพอที่จะเรียกคำ

มาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการและสามารถถ่ายทอดได้อย่างสิ้นไหลไม่ติดขัด เพราะถ้าพิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องใช้เวลาในการคิดคำที่จะแปลหรือเลือกใช้คำและระดับของภาษาไม่เหมาะสมกับงานจะทำให้แลดูขาดความน่าเชื่อถือทันที

2) มีความรู้และความชำนาญในการเป็นพิธีกร พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องมีความรู้ว่าการดำเนินรายการให้ราบรื่น น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อหน่ายควรทำอย่างไร โดยเฉพาะงานของพิธีกรสองภาษา/ล่ามมีความยากมากกว่างานพิธีกรทั่วไป เพราะต้องนำเสนอข้อความเดียวกันซ้ำถึงสองครั้งโดยไม่ทำให้ผู้ชมที่เข้าใจทั้งสองภาษารู้สึกเบื่อหน่าย

นอกจากนั้น พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องมีความกล้าและมั่นใจที่จะทำงานคนเดียวบนเวที และเป็นจุดสนใจของผู้ชมได้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านกล่าวว่าประสบการณ์และการฝึกฝนเป็นเครื่องมือช่วยสร้างความมั่นใจที่ดียิ่ง ดังจะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านล้วนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมด้านนี้มาตั้งแต่อายุน้อย หรือเคยมีประสบการณ์บนเวทีในด้านอื่นๆมาก่อนที่จะมาทำงานนี้ เช่น คุณอรุณีมีประสบการณ์ในการทำงานล่ามและต้อนรับแขกตั้งแต่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวคือ ต้อนรับและทำล่ามให้นักแสดงอิเล็กทรอนิกส์ชาวญี่ปุ่นที่มาเปิดการแสดงที่โรงเรียน และทำล่ามคำกล่าวต้อนรับของผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น ส่วนดร.อภิชาติก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมชมรมปาฐกถาได้วาที่ Toastmaster International Club ตั้งแต่ยังเล็ก คุณศรัยฉัตรทำกิจกรรมเป็นพิธีกรและเชียร์ลีดเดอร์เมื่อศึกษาที่โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่ และคุณสุทธิพงษ์เป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงมานานก่อนที่จะมาเป็นพิธีกรสองภาษา/ล่าม

ความสามารถในการควบคุมความตื่นเต้นในการทำงานต่อหน้าสาธารณชนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะงานส่วนใหญ่ที่พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องทำมักเป็นงานที่มีบุคคลสำคัญในระดับต่างๆเข้าร่วม ตั้งแต่พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้บริหารประเทศ ข้าราชการระดับสูง นักธุรกิจคนสำคัญทั้งไทยและต่างประเทศ เอกอัครราชทูต ศิลปินทุกแขนง รวมทั้งบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม การจะเกิดความตื่นเต้นที่ได้มีโอกาสพบตัวจริงของบุคคลเหล่านี้ย่อมเป็นเรื่องปกติ แต่พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องสามารถตั้งสติควบคุมความตื่นเต้นเหล่านี้เอาไว้ให้ได้ ยิ่งไปกว่านั้น หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น ต้องสามารถควบคุมไม่ให้ความผิดพลาดนั้นปรากฏผ่านกิริยาอาการต่างๆ เช่น ตาไม่นิ่ง เหงื่อตก ยืนกระสับกระส่าย ขมวดคิ้ว มือสั่น ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งให้คำแนะนำไว้ว่า พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องพยายามสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเองและแสดงสีหน้าที่มั่นใจ การยิ้มให้ผู้ชมนอกจากจะช่วยให้ตนเองรู้สึกดีขึ้นแล้ว ยังทำให้บรรยากาศโดยรวมของงานดีขึ้นด้วย

3) มีทักษะในการใช้เสียง โดยทั่วไป พิธีกรสองภาษา/ล่ามควรมีเสียงที่น่าฟัง ก้องกังวาน (radio voice) มีความชัดเจน และส่งไปถึงคนดูได้อย่างทั่วถึงทุกคน แต่ไม่ดังจนข่มผู้พูดภาษาต้นฉบับ นอกจากนั้นยังต้องสามารถพูดได้อย่างสิ้นไหล รู้จังหวะในการพูดว่าควรเว้น ผ่อนหรือกระชับคำพูดเมื่อใด รวมทั้งรู้หลักในการรักษาเสียงให้สามารถทำงานได้ในระยะเวลาอัน

ยาวนาน เพราะงานพิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องทำทั้งงานพิธีกรและล่ามซึ่งต้องใช้เสียงต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ถ้าคุณภาพเสียงด้อยลงในระหว่างการทำงาน จะมีผลสำคัญยิ่งต่อการทำงานทั้งสองหน้าที่ โดยเฉพาะการทำล่ามจะทำให้สื่อสารไม่เข้าใจ

4) มีความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวก่อนการทำงาน กล่าวคือมีความใส่ใจในการหาข้อมูลขององค์กรที่ว่าจ้างและข้อมูลของผู้ที่จะต้องทำล่าม โดยหาข้อมูลทั้งสองภาษาถ้าเป็นไปได้ และอาจหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือขอข้อมูลจากองค์กรโดยตรง รวมถึงหาคำศัพท์เฉพาะของแวดวงนั้น เพื่อจะได้เข้าใจทิศทางของการทำงานและช่วยป้องกันความผิดพลาด การมีข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กรว่ามีความเป็นทางการมากน้อยเพียงใดจะช่วยทำให้พิธีกรสองภาษา/ล่ามสามารถปรับระดับของภาษาที่ใช้ในงานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นในงานที่มีลักษณะเฉพาะบางงานก็จำเป็นที่พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องเตรียมตัวหาข้อมูลที่มีรายละเอียดมากไปกว่างานอื่นๆ เช่น คุณศรัยฉัตรให้สัมภาษณ์ว่าเมื่อครั้งต้องเป็นพิธีกรสองภาษา/ล่ามในงานแถลงข่าวเปิดตัวภาพยนตร์เรื่องเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ (World Trade Center) นั้น ต้องเป็นทั้งพิธีกรดำเนินรายการ และต้องสัมภาษณ์ดารานำคือนิโคลาส เคจ (Nicholas Cage) รวมทั้งทำล่ามในช่วงสัมภาษณ์ด้วย คุณศรัยฉัตรต้องทำการบ้านโดยขอบริษัทเจ้าของหนังดูภาพยนตร์เรื่องนี้คนเดียวในโรงเป็นกรณีพิเศษเพื่อจะได้ทราบเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ และตัวละครว่านิโคลาสรับบทเป็นใครและต้องพบสถานการณ์แบบใดบ้างในภาพยนตร์ เพื่อให้สัมภาษณ์ได้ถูกต้อง นอกจากนั้นยังต้องสอบถามต้นสังกัดและผู้จัดการศิลป์ก่อนเริ่มงานว่าคำถามแบบใดที่จะห้ามถามบ้างเช่นเรื่องส่วนตัว เป็นต้น อย่างไรก็ตามคุณศรัยฉัตรกล่าวว่า ในงานจริงแม้จะได้แจ้งสื่อมวลชนแล้วว่าห้ามถามเรื่องส่วนตัว แต่เมื่อยังมีสื่อต่างประเทศถามขึ้นมา นิโคลาสได้ยินคำถามก็ยินดีที่จะตอบ สร้างความประทับใจให้กับผู้ร่วมงานทุกคนว่าเป็นดาราระดับโลกที่ทำงานอย่างมืออาชีพ ยอมผ่อนปรนบ้างเพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ยิ่งไปกว่านั้น บางงานมีชื่อเรียกห้องในการเตรียมตัวเป็นพิเศษ พิธีกรสองภาษา/ล่ามก็ควรพร้อมที่จะทำเช่น ในงานหนึ่งซึ่งมีช่างผมชื่อดังระดับโลกมาร่วมงานในประเทศไทย ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายต้องซ้อมทุกอย่างเหมือนจริงเป็นเวลา 3 วัน ซึ่งนับเป็นการเตรียมตัวซักซ้อมที่พิเศษกว่างานทั่วไป แต่คุณศรัยฉัตรกล่าวว่ายิ่งทำให้ผู้ทำงานตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมตัวก่อนทำงานมากยิ่งขึ้น

5) มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า งานที่พิธีกรสองภาษา/ล่ามจะต้องไปทำส่วนใหญ่เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคนหลายกลุ่มและจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันสูง เช่น ประธานในงานมาถึงงานช้ากว่ากำหนดการ เกิดความขัดข้องในด้านการแสดงชุดที่จะต้องขึ้นแสดง องค์กรปาฐกไม่สามารถมาปาฐกถาในงานได้ หรือพิธีกรได้รับการขอร้องให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือไปจากที่ได้กำหนดเอาไว้ พิธีกรสองภาษา/ล่ามจะต้องมีปฏิภาณไหวพริบที่จะดำเนินรายการให้ลุล่วงไปได้อย่างราบรื่น เช่น ในกรณีของคุณสุทธิพงษ์ ซึ่ง

ได้รับแจ้งอย่างกะทันหันก่อนงานเริ่มว่า องค์ปาฐกไม่สามารถมาปาฐกถาได้เพราะสนามบินสุวรรณภูมิปิด เครื่องบินลงไม่ได้ ผู้ว่าจ้างได้ขอร้องให้คุณสุทธิพงษ์ทำการล่ามจากเพาเวอร์พอยนซ์ และบรรยายสรุปให้ผู้เข้าร่วมงานฟัง ซึ่งคุณสุทธิพงษ์ก็ใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการสรุปใจความสำคัญ ส่วนคุณศรัยฉัตรและคุณชลพรรณษาเล่าว่ามีบ่อยครั้งมากที่พิธีกรสองภาษา/ล่ามจะต้องออกไปดำเนินรายการคั่นในกรณีที่การแสดงหรือรายการล่ามดับติดไปเกิดความขัดข้อง พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องใช้ไหวพริบตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะพูดด้วยตนเอง โดยอาจกล่าวถึงบรรยากาศของงาน รายการอาหาร การแสดงทั้งหมดในวันนั้น หรือสรุปผลงานและความสำเร็จขององค์กร

6) มีบุคลิกดีและรู้จักแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ พิธีกรสองภาษา/ล่ามจำเป็นต้องมีบุคลิกดีเพราะทำหน้าที่เสมือนเป็นเจ้าภาพแทนองค์กรที่ว่าจ้าง บุคลิกท่าทางที่ดูงามน่าชมเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรนั้นด้วย ในทัศนะของดร.อภิชาติ การดูแลสุขอนามัยส่วนตัวก็เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างบุคลิกภาพที่ดี พิธีกรสองภาษา/ล่ามควรรับประทานอาหารให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการทำงานอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมงเพื่อจะได้ไม่มีเสียงท้องร้องหรือเกิดอาการเรอในขณะปฏิบัติงาน

การรู้จักแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะก็เป็นสิ่งสำคัญ การแต่งกายที่มากเกินไปจะเป็นการดึงความสนใจให้มาอยู่ที่พิธีกรมากกว่าสิ่งอื่นๆ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม พิธีกรสองภาษา/ล่ามท่านหนึ่งเล่าประสบการณ์ของตนให้ฟังว่า ในการไปทำงานให้กับห้องเสื้อชื่อดังแห่งหนึ่ง พิธีกรแต่งการด้วยเสื้อผ้าของนักออกแบบเสื้อผ้าที่มีชื่อเสียงชาวต่างประเทศทำให้แขกรับเชิญบนเวทีหันมาสนใจและไต่ถามเรื่องเสื้อผ้าของพิธีกรมากกว่าจะให้ความสำคัญกับงานที่ดำเนินอยู่ ตั้งแต่นั้น พิธีกรสองภาษา/ล่ามผู้นี้จึงตระหนักเสมอว่าต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยแต่ไม่เด่นจนเกินไป

นอกจากนั้น พิธีกรสองภาษา/ล่ามต้องมีความละเอียดรอบคอบเกี่ยวกับการแต่งกาย เช่น ควรถามว่าสีประจำองค์กรหรือโทนสีที่ใช้ในการตกแต่งในงานคืออะไร เพื่อจะได้เลือกเสื้อผ้าให้สอดคล้อง การแต่งกายด้วยสีขององค์กรคู่แข่งอาจทำให้ผู้ว่าจ้างเกิดความไม่พอใจได้ บ่อยครั้งผู้ว่าจ้างจะกำหนดให้แต่งกายตามแนวคิดหลักของงาน พิธีกรสองภาษา/ล่ามก็ต้องพร้อมที่จะแต่งกายตามที่ได้รับการร้องขอมา

คุณลักษณะที่ล่ามทั้ง 3 ประเภทควรมีนั้น มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างน่าสังเกต กล่าวคือคุณลักษณะที่ล่ามจะต้องมีคือทักษะในการใช้ภาษาได้ดีซึ่งทั้ง 3 ประเภทเหมือนกัน แต่เหตุใด ล่ามบางคนสามารถทำได้เพียงประเภทเดียว บางคนทำล่ามได้ทั้ง 3 ประเภท ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของล่ามแต่ละคน ถ้าล่ามคนไหนมีคุณลักษณะครบถ้วนก็จะสามารถทำล่ามได้ทั้ง 3 ประเภท ถ้ามีคุณลักษณะเฉพาะบางข้อก็จะสามารถทำได้ประเภทเดียว

บทที่ 5

ปัญหาของล่ามในวงการบันเทิงไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงปัญหาของล่ามในวงการบันเทิงไทย รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา โดยจะนำเสนอตามประเภทของล่ามดังนี้

5.1 ปัญหาของล่ามติดตามและวิธีแก้ไข

ปัญหาของล่ามติดตามมี 2 ลักษณะใหญ่คือ

5.1.1. ปัญหาด้านตัวงาน

1) ปัญหาด้านภาษา ปัญหาด้านภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดใช้ภาษาถิ่นหรือคำเฉพาะที่รู้จักกันในกลุ่มแล้วล่ามไม่เข้าใจ เช่นมีชาวญี่ปุ่นสูงอายุที่พูดภาษาญี่ปุ่นสำเนียงโตเกียวดั้งเดิมและออกเสียง ฮ เป็นเสียง ซ ซึ่งทำให้ความหมายผิดไปเป็นอีกคำหนึ่ง ล่ามแก้ปัญหาโดยการขออนุญาตเพื่อให้ทราบคำที่ถูกต้องหรือถามว่าเขียนตัวอักษรคันจิอย่างไร คุณอรรถกล่าวว่าไม่ต้องกลัวที่จะถามเพราะในวัฒนธรรมญี่ปุ่นถ้าผู้ฟังไม่เข้าใจสามารถถามได้ ไม่ถือว่าเสียมารยาท เป็นการดีกว่าที่จะได้คำที่ไม่ถูกต้อง หรือกรณีของคุณพีระที่ศิลปินมีการใช้คำเฉพาะที่พูดและเข้าใจกันในกลุ่ม แต่คนอื่นแม้แต่คนเกาหลีเองก็ฟังไม่เข้าใจ ล่ามก็จะใช้วิธีขออนุญาตเช่นกันเพราะไม่ต้องการเดาสุ่มและแปลความหมายผิดออกไป

ปัญหาโครงสร้างทางภาษาที่แตกต่างกันก็มีผลต่อการแปลเช่นกัน คุณอรรถพบปัญหาทางภาษาที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการทำล่าม กล่าวคือสิ่งที่พิธีกรหรือศิลปินชาวไทยพูดนั้นบางครั้งจับแนวคิดได้ยาก เพราะผู้พูดไม่มีการเรียบเรียงความคิดก่อน ทำให้ล่ามแปลยาก คุณอรรถกล่าวว่าต้องจับประเด็นให้ได้โดยพยายามเรียบเรียงความคิดและขออนุญาตผู้พูดเพื่อให้ทวนสิ่งที่เขาพูดหรือถามว่าเขาต้องการจะหมายความว่าอย่างไรหรือไม่ แล้วจึงเริ่มแปล ส่วนคุณพีระกล่าวว่าด้วยลักษณะแนวคิดของคำถามในภาษาที่แตกต่างกันทำให้สิ่งที่พิธีกรหรือผู้พูดคนไทยพูดนั้นแปลยากอย่างไรก็ดีคุณพีระกล่าวว่าเมื่อผู้พูดพูดจบ ล่ามไม่ควรใช้เวลานานก่อนจะเริ่มแปลและไม่ควรจะเปล่งคำเช่น อ้อ อ่า ขณะที่ใช้ความคิดเพราะจะทำให้หมดความน่าเชื่อถือ แต่ควรเริ่มแปลทันทีโดยพูดภาษาเกาหลีไปก่อนในขณะที่สมองต้องประมวลความคิดไปด้วย โดยใช้คำพูดเช่น สิ่งนี้พิธีกรถามเมื่อสักครู่นี้ครับก็คือ และอาจใช้วิธีถามแบบอ้อมๆพร้อมกับอธิบายให้ศิลปินฟังโดยไม่ต้องใช้เวลาพยายามหาคำที่แปลได้ตรงตัว

5.1.2 ปัญหาด้านอื่นๆ

1) ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับการทำล่าม แต่มักเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น จากประสบการณ์ของคุณพีระ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำล่ามติดตามักเป็นปัญหาเฉพาะหน้า เช่น รถติด คนขับรถขับหลงทาง ศิลปินแต่งตัวช้า ศิลปินอยากเข้าห้องน้ำหรือเวียนศีรษะแต่ถึงเวลาต้องขึ้นเวทีแล้ว คุณพีระจะแก้ปัญหาโดยออกมาพูดคุยทักทายกับสื่อมวลชน ด้านล่าง กล่าวขอโทษที่ศิลปินมาช้าและชวนคุยเรื่องต่างๆ หรือถามสารทุกข์สุกดิบจนกระทั่งศิลปินพร้อมและเริ่มงานได้

2) ปัญหาการวางตัวของล่าม ปัญหาอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นคือปัญหาการวางตัวของล่าม ล่ามติดตามที่ต้องทำงานกับศิลปินดังระดับซูเปอร์สตาร์ต้องไม่ทำตัวเด่นเท่าหรือเกินหน้าศิลปิน ผู้วิจัยเคยพบกรณีที่ผู้จัดการศิลปินขอเปลี่ยนตัวล่ามเนื่องจากล่ามเด่นกว่าศิลปิน ล่ามทำหน้านี้รูปร่างหน้าตาดี แต่งตัวดี เมื่อมีการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ปรากฏว่าสื่อให้ความสนใจล่ามมากกว่าศิลปิน มีการขอถ่ายรูปรูปและสัมภาษณ์ล่ามเมื่องานจบ ผู้จัดการศิลปินจึงขอเปลี่ยนตัวล่าม แสดงให้เห็นว่าแม้ล่ามจะทำหน้าที่ได้ดี แต่ถ้าวางตัวไม่เหมาะสม ก็มีผลต่อการจ้างงาน

5.2 ปัญหาของผู้บรรยายสด/ล่ามและวิถีแก้ไข

ปัญหาของผู้บรรยายสด/ล่ามในวงการบันเทิงไทยจัดแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆคือ

5.2.1 ปัญหาด้านตัวงาน

1) ความเร็วของภาษาต้นฉบับ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือผู้พูดพูดเร็วมากและผู้บรรยายสด/ล่ามไม่สามารถแปลได้ทั้งหมดในระยะเวลาที่จำกัด โดยมีเงื่อนไขของความพอดีในการพูดตามนโยบายของสถานีและความพึงพอใจของผู้ชมเป็นตัวกำหนด และเงื่อนไขที่สำคัญอีกประการคือผู้บรรยายต้องไม่พูดทับผู้พูดต้นฉบับ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่ากรณการแก้ปัญหาควรใช้วิธีสรุปเฉพาะเนื้อหาสำคัญ ตัดทอนรายละเอียด รวบคำและสื่อสารให้ได้ใจความภายในเวลาที่สั้นที่สุด รวมทั้งต้องตัดบางเรื่องทิ้งไปบ้าง ถ้าพิจารณาแล้วว่าเรื่องที่ตัดไปนั้นไม่มีความสำคัญหรือไม่เกี่ยวเนื่องกับประเด็นอื่นที่จะตามมา ในบางกรณีที่มีประเด็นสำคัญที่ไม่อาจตัดทิ้งได้ ผู้บรรยายสด/ล่ามมีวิธีแก้ปัญหโดยเลือกที่จะพูดทับเสียงภาษาต้นฉบับช่วงที่พิจารณาแล้วว่าไม่มีใจความสำคัญ หรือต้องรีบย้อนกลับไปสรุปประเด็นให้เร็วที่สุดในช่วงเพลงหรือภาพนำเข้าพักโฆษณา อย่างไรก็ตามผู้บรรยายสด/ล่ามกล่าวว่าควรเลือกที่จะพูดทับให้น้อยที่สุดและจะไม่พูดทับช่วงการแสดงโดยเด็ดขาด

2) มุขตลก มุขตลกเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละวัฒนธรรมที่ยากจะถ่ายทอดให้คนต่างวัฒนธรรมเข้าใจได้โดยง่าย ปัญหาที่เกิดขึ้นคือมุขตลกบางมุขเมื่อแปลตรงตัวแล้วไม่มีความหมายในบริบทภาษาไทย ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องแปลโดยเลือกใช้คำใกล้เคียงที่สื่อความหมายได้ดีกว่า

มุขบางมุขต้องอาศัยการอธิบายหรือเล่าความเป็นมาประกอบเป็นการปูพื้นฐานก่อน แต่บางครั้งผู้บรรยายสด/ล่ามไม่มีเวลาเพียงพอที่จะถ่ายทอดด้วยเงื่อนไขของเวลาดังที่ได้กล่าวไปแล้ว จึงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการนำใช้วิจารณ์ญาณตัดสินว่าจะสรุปความโดยย่อเพื่อให้ผู้ฟังเพียงแค่ว่าเข้าใจประเด็น แม้อาจไม่สร้างความซับซ้อน แต่อย่างน้อยก็เป็นการสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ หรือผู้บรรยายสด/ล่ามอาจเลือกแปลเฉพาะมุขตลกที่คนในวัฒนธรรมของผู้ฟังฟังแล้วจะเข้าใจและรู้สึกขบขันเท่านั้น อีกวิธีการหนึ่งคือละไม่พูดถึงประเด็นนั้นและเลี่ยงไปพูดเรื่องอื่นแทน เพราะถ้าพูดแล้วผู้ฟังไม่รู้สึกขบขันแต่กลับทำให้ไม่เข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดมากขึ้น ก็จะทำให้การบรรยายไม่สัมฤทธิ์ผลในแง่ของการสื่อสาร และยังขาดอรรถรสและความราบรื่นต่อเนื่องอีกด้วย

3) ผู้บรรยายสด/ล่ามไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดพูดหรือไม่รู้จักบุคคลที่กล้องจับภาพ ปัญหานี้อาจเกิดได้จากการที่ผู้พูดพูดถึงประเด็นที่เป็นส่วนตัวมากหรือเป็นเรื่องเฉพาะที่รู้กันในบางกลุ่มเท่านั้น การใช้คำศัพท์เฉพาะของแต่ละวงการ คำแสลงหรือคำย่อที่คิดขึ้นมาใหม่และใช้เฉพาะในบางกลุ่ม เช่น M.I.A (missing in action) ก็ล้วนสร้างปัญหาให้ผู้บรรยายสด/ล่ามเช่นกัน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงวิธีแก้ปัญหานี้ว่าจะใช้วิธีเลี่ยงไปพูดถึงเรื่องอื่นเช่น ประวัติส่วนตัวหรือประวัติการทำงานของผู้พูดแทน แต่ถ้าผู้พูดยังพูดประเด็นนั้นต่อไปอีก ก็ต้องตั้งใจฟังมากขึ้นเพื่อจับประเด็นให้ได้ การสังเกตปฏิริยาของผู้ชมในสถานที่จัดงานและคาดการณ์ว่าผู้ชมท่านใดรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนั้นก็มีส่วนช่วยให้พอรู้แนวทางได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้บรรยายสด/ล่ามยังคงไม่เข้าใจอยู่ก็อาจใช้วิธีเล่าถึงสถานที่จัดงาน บรรยายภาพของงานหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องเสริมได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า ได้ตั้งบรรทัดฐานในการทำงานของตนเองไว้ว่า หากไม่รู้ไม่เข้าใจเรื่องใดจะไม่พูด และสิ่งที่พูดออกไปจะต้องไม่ผิด

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้บรรยายสด/ล่ามไม่รู้จักผู้ที่มีภาพปรากฏบนจอ อาจเป็นเพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ทำงานเบื้องหลังและไม่ค่อยปรากฏตัวในสื่อต่างๆ แต่เป็นที่รู้จักของคนในวงการนั้น หรือบุคคลนั้นอาจมีผลงานนำเสนอในวงแคบ ผู้บรรยายสด/ล่ามก็จะแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดียวกันคือเลี่ยงไปพูดถึงเรื่องอื่นแทน

ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้บรรยายสด/ล่ามมิได้มองข้ามและตระหนักดีว่ายังมีสิ่งที่ไม่รู้ไม่เข้าใจมากเท่าไร ก็ยิ่งต้องเตรียมตัวหาข้อมูลให้มากขึ้นเท่านั้น

5.2.2 ปัญหาด้านเทคนิค

1) ปัญหาสัญญาณเสียงในการถ่ายทอดสดขัดข้อง บางครั้งสัญญาณการถ่ายทอดสดเกิดการขัดข้อง คือมีสัญญาณภาพปรากฏบนจอแต่ไม่มีสัญญาณเสียง หรือบางครั้งสัญญาณเสียงที่ห้องบันทึกการถ่ายทอดสด ผู้บรรยายสด/ล่ามไม่ได้ยินเสียงภาษาต้นฉบับแต่สัญญาณเสียงออกอากาศและผู้ชมทางบ้านรับฟังเสียงภาษาต้นฉบับได้ แม้ปัญหานี้จะเป็นปัญหาที่พบบ่อยนัก แต่

ผู้บรรยายสด/ล่ามก็ต้องมีวิจาร์ณญาณที่ดีในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ที่ผ่านมาผู้บรรยายสด/ล่ามแก้ปัญหาโดยการบรรยายภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและอาจเล่าประเด็นที่น่าสนใจเสริมหรือให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อไม่ให้เกิดการบรรยายขาดอรรถรสและความต่อเนื่อง

2) ปัญหาสัญญาณถ่ายทอดสดทั้งภาพและเสียงขัดข้อง ปัญหานี้เกิดขึ้นแทบจะทุกปีแต่เกิดเป็นช่วงเวลาสั้นๆ แต่เนื่องจากเป็นการทำงานสด ผู้บรรยายสด/ล่ามจึงต้องเตรียมพร้อมเสมอ โดยเมื่อสัญญาณถ่ายทอดสดมีปัญหา สถานีโทรทัศน์จะนำภาพกราฟิกขึ้นจอทันที ผู้บรรยายสด/ล่ามจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยพูดถึงเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจต่างๆ เช่น สถิติของผู้เข้าชิงรางวัล หรือผู้ชนะรางวัล ข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ เป็นต้น หรืออาจสรุปรางวัลที่ประกาศผ่านมาแล้วและแจ้งว่ามีรางวัลใดที่ยังไม่ได้ประกาศ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าช่วงเวลาที่เกิดปัญหาทางเทคนิคเป็นโอกาสที่จะได้อธิบายเสริมหรือพูดถึงสิ่งที่ได้เข้าไปในการบรรยายสดด้วยเงื่อนไขด้านเวลาที่จำกัด

5.2.3 ปัญหาด้านผู้ร่วมงาน

1) ผู้บรรยายสด/ล่าม 2 คนทำงานไม่ประสานกัน ในกรณีที่มีผู้บรรยายสด/ล่าม 2 คน อาจเกิดปัญหาในการทำงานที่ไม่ประสานกัน เช่น ผู้บรรยายทั้งคู่มีความกระตือรือร้นมากและมีความรู้ดีก็ร่วมไปกับรายการจนเกิดอาการ “แย่งกันพูด” และไม่มีกรเว้นช่องว่าง จึงอาจทับเสียงภาษาต้นฉบับหรือพูดทับกันเองได้ ปัญหานี้อาจเกิดขึ้นได้ในการเริ่มทำงานกับผู้บรรยายร่วมที่ไม่เคยทำงานด้วยกันมาก่อน ผู้ให้สัมภาษณ์แก้ปัญหาโดยการใช้เวลาในช่วงครึ่งชั่วโมงแรกของการทำงานเรียนรู้ที่จะจับจังหวะการพูดของแต่ละฝ่าย รวมทั้งสังเกตลักษณะผู้บรรยายร่วมว่าเป็นอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวถึงประเด็นนี้โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า ในการเริ่มทำงานด้วยกันครั้งแรก ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องเรียนรู้ว่าผู้บรรยายร่วมเป็นคนที่มีความ “ฟังเขา” หรือ “ฟังเรา” ลักษณะ “ฟังเขา” หมายความว่าผู้บรรยายสด/ล่ามต้องให้ผู้บรรยายร่วมเป็นฝ่ายบรรยายหลักและตนทำหน้าที่เสริม ลักษณะ “ฟังเรา” หมายความว่าผู้บรรยายสด/ล่ามเป็นฝ่ายบรรยายหลักและผู้ร่วมงานทำหน้าที่คอยเสริม อย่างไรก็ตาม โดยส่วนมากผู้บรรยายที่ทำงานอยู่ในปัจจุบันจะเคยทำงานร่วมกันมาเป็นระยะเวลาแล้วและสามารถบรรยายร่วมกันได้อย่างสอดคล้องกลมกลืน ปัญหานี้จึงไม่ค่อยเกิดขึ้น โดยเฉพาะผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่านที่รู้จักคุ้นเคยและเคยทำงานด้านอื่นร่วมกันมาก่อน จึงสามารถบรรยายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) เจ้าหน้าที่เทคนิคควบคุมเสียงไม่อยู่ที่ห้องควบคุมเมื่อมีปัญหาด้านเสียงเกิดขึ้น ห้องที่ผู้บรรยายสด/ล่ามทำงานจะมีลักษณะแตกต่างไปจากตู้ล่ามพูดพร้อมที่มีแผงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ควบคุมหูฟังและไมโครโฟน โดยผู้บรรยายสด/ล่ามจะมีหูฟังและไมโครโฟนที่ต้องให้เจ้าหน้าที่เทคนิคปรับระดับเสียงให้ ถ้าผู้บรรยายต้องการระดับเสียงดังเบาเพียงใด ก็ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า เจ้าหน้าที่เทคนิคทำงานผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันหลายคนใน

ช่วงเวลาของรายการถ่ายทอดสดรายการหนึ่งๆ ถ้าเจ้าหน้าที่ที่มีความใส่ใจและชมรายการร่วมไปด้วยก็จะช่วยปรับระดับเสียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ผู้บรรยายสด/ล่ามทำงานได้ง่ายขึ้น แต่บางครั้งเจ้าหน้าที่เทคนิคเพียงตั้งระดับเสียงให้และออกจากห้องควบคุมไป เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้าหรือผู้บรรยายสด/ล่ามต้องการปรับระดับเสียงของหูฟัง ก็จะไม่สามารถออกจากห้องบรรยายไปตามเจ้าหน้าที่ได้เนื่องจากต้องบรรยายสดอย่างต่อเนื่อง ผู้บรรยายสด/ล่ามจึงต้องทนทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยถ้าเจ้าหน้าที่เทคนิคขาดความเข้าใจในบทบาทของตนในการทำงานร่วมกัน

5.2.4 ปัญหาด้านอื่นๆ

1) การไม่ทราบปฏิกิริยาของผู้ชมในขณะที่ทำงานและแรงกดดันจากเสียงสะท้อนของผู้ชม ในภายหลัง จากการสัมภาษณ์ผู้บรรยายสด/ล่าม ทุกคนตอบตรงกันว่ามีความเครียดและกังวลก่อนเริ่มการทำงานบรรยายสด/ล่าม เพราะเป็นการทำงานสดที่ซักซ้อมไม่ได้ อาจมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ การที่ผู้ชมมีจำนวนมาก มีภูมิหลังที่หลากหลาย มีพื้นฐานการศึกษาและความรู้ที่แตกต่างกันทำให้ยากที่จะทราบว่าบรรทัดฐานความพอใจของผู้ชมจำนวนมากคืออะไร

คุณวารินทร์ผู้เคยทำล่ามในงานประเภทอื่นๆ มาก่อน เช่น ล่ามพูดพร้อมในการประชุมด้านเศรษฐศาสตร์ พิธีกรสองภาษา/ล่ามในงานแถลงข่าว ล่ามติดตามดาราบอลลิวูด กล่าวว่าการบรรยายสด/ล่ามนี้มีความเครียดสูงกว่าการทำล่ามประเภทอื่นๆ มาก การทำล่ามพูดพร้อมในการประชุมด้านเศรษฐศาสตร์ยังเกิดความเครียดน้อยกว่าเพราะผู้ฟังเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน มีความคาดหวังเพียงความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและความสั้นไหวในการถ่ายทอดเป็นสำคัญ และขณะทำล่าม จะสามารถสังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟังเป็นระยะๆ ได้ว่าเข้าใจในสิ่งที่แปลหรือไม่ เช่น เมื่อต้องแปลขตลกจากภาษาไทยเป็นอังกฤษ ถ้าผู้ฟังไม่แสดงปฏิกิริยาใด ล่ามจำเป็นที่จะต้องอธิบายเพิ่มเติม ซึ่งก็สามารถแก้ไขได้ทันที ต่างจากการทำงานผู้บรรยายสด/ล่ามที่ไม่มีโอกาสทราบได้เลยว่าผู้ฟังมีปฏิกิริยาอย่างไร จึงทำให้เกิดความเครียด คุณวารินทร์ยกตัวอย่างให้เห็นว่า ทุกวันจันทร์เวลา 21.00 น. หนึ่งชั่วโมงก่อนจะเริ่มรายการอเมซซิ่ง เรซ ตนก็จะเริ่มรู้สึกเครียด และลักษณะเช่นนี้จะเกิดขึ้นทุกสัปดาห์จนกว่ารายการจะจบฤดูกาล

ปัญหาที่คุณวารินทร์กล่าวมานี้สอดคล้องกับที่ เทย์เลอร์-บูลาดอน (Taylor-Bouladon, 2007) กล่าวไว้ว่าล่ามการประชุมจะคุ้นเคยกับปฏิกิริยาตอบรับของผู้ชม การที่ล่ามรายการโทรทัศน์มองไม่เห็นปฏิกิริยาของผู้ชมทำให้ทำงานยากมากขึ้น “You feel as if you are working in a vacuum” (219) –คุณจะรู้สึกเหมือนคุณกำลังทำงานอยู่ในภาวะสุญญากาศ(คำแปลโดยผู้วิจัย)

สาเหตุอีกประการหนึ่งของความเครียดจากการทำงานของผู้บรรยายสด/ล่ามมาจากกรณีที่เสียงสะท้อนจากผู้ชมไม่ว่าจะเป็นคำชม คำวิพากษ์วิจารณ์หรือรุนแรงถึงขั้นคำว่าการนั้น มีอิทธิพลต่อการทำงานประเภทนี้มาก สามารถสร้างแรงกดดันหรือกำลังใจให้ทำงานได้ การทำงานในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานตกเป็นเป้าการวิจารณ์โดยเสรีได้อย่างง่ายดายโดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่สื่อทางคอมพิวเตอร์สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทั้งผู้ชมยังสามารถวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องลงชื่อจริง ทำให้บางครั้งความคิดเห็นอาจไม่ใช่ความคิดเห็นจริงแต่มีเจตนาเป็นไปในทางกลั่นแกล้งหรืออาจใช้ความรู้สึกส่วนตัวที่ปราศจากเหตุผลรองรับเช่น อิจฉาหรือหมั่นไส้ก็ได้

ในกรณีของสถานีโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก ผู้ชมจะมีความคาดหวังในการทำงานของผู้บรรยายสด/ล่ามค่อนข้างสูง ผู้ว่าจ้างและผู้บรรยายสด/ล่ามให้สัมภาษณ์ว่ามีโทรศัพท์แสดงความคิดเห็นหรือบางครั้งแสดงความไม่พอใจมาที่สถานีทั้งขณะถ่ายทอดสดและหลังรายการ เช่น โทรศัพท์มาแจ้งว่าไม่ต้องการให้ผู้บรรยายพูดทับเสียงต้นฉบับหรือผู้บรรยายพูดมากเกินไป ซึ่งผู้ว่าจ้างกลัวว่าจะเก็บความคิดเห็นเหล่านี้ไว้และพิจารณาว่ามีความเหมาะสมและมีเหตุผลมากน้อยเพียงไร ถ้าเห็นด้วยก็จะนำมาปรับปรุงให้การทำงานดีขึ้น ถ้าเสียงวิพากษ์วิจารณ์ทางลบมีจำนวนมากและผู้ว่าจ้างพิจารณาแล้วว่าผู้ทำงานขาดประสิทธิภาพในการทำงานจริงหลังจากที่ได้ให้โอกาสพัฒนาแล้ว ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนตัวผู้ทำงาน ประเด็นนี้สร้างความกดดันให้ผู้ทำงานไม่น้อยเพราะต้องทำงานโดยไม่รู้ตัวผู้วัดผลคือใครและความคิดเห็นของบุคคลที่ไม่รู้ว่าเป็นใครนั้นมีผลต่อการจ้างงาน นอกจากนั้นการทำงานที่สื่อต่อสาธารณชนนี้ยังเป็นแรงกดดันในแง่ที่ผู้บรรยายสด/ล่ามตระหนักดีว่าในผู้ชมจำนวนมากนั้นมีผู้ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ในสาขานั้นๆอยู่ ทำให้ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องไม่ประมาทและเก็บเกี่ยวข้อมูลเพิ่มเติมตลอดเวลา แต่ข้อดีก็คือทำให้ไม่มีความหยิ่งผยองว่าเป็นผู้มีความรู้มากในด้านนี้

ปัญหานี้ตรงกับที่ควซ (Kurz, 2002) เสนอไว้ในหัวข้อปัจจัยทางอารมณ์ที่มีผลต่อความเครียดว่า ผู้บรรยายสด/ล่ามในรายการถ่ายทอดสดจะเกิดความกลัวที่จะทำงานผิดพลาดมากกว่าในงานล่ามการประชุม เพราะทราบว่ามีผู้ชมเป็นจำนวนมาก ถ้ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นสื่อสิ่งพิมพ์จะไม่ลังเลที่จะรายงานความผิดพลาดและวิพากษ์วิจารณ์ทันที และผู้ชมที่บ้านจะไม่เข้าใจหรือเห็นถึงความยากลำบากในการทำงานนี้ ที่สำคัญคือ มีหลักฐานชัดเจนว่าผู้ชมมีความคาดหวังสูงต่อคุณภาพในการทำงานของล่ามสื่อ (media interpreter) เช่นนี้ และมักนำผลงานของล่ามสื่อไปเปรียบเทียบกับพิธีกรและผู้ประกาศข่าวทางโทรทัศน์ นอกจากนั้น มาตรฐานด้านการใช้เสียงและการออกอักขระให้ชัดเจนยังสูงมากอีกด้วย ควซ (Kurz, 2003) ยังพบว่า ผู้ทำล่ามในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์มักจะรู้สึกเครียดมากกว่าการทำล่ามในการประชุมทั่วไป

เพราะตระหนักดีว่ากำลังทำงานโดยมีผู้ชมจำนวนมากนับแสนนับล้านเฝ้าชมอยู่และคาดหวังที่จะเห็นผลงานที่ดี ผลการวิจัยความเครียดในการทำล่ามรายการถ่ายทอดสดของดอริส ชิบาที่ปรากฏในบทความของคช (Doris Chiba อ้างถึงใน Kurz, 2003) พบว่าผู้ทำล่ามในการประชุมทางการแพทย์จะมีอัตราการเต้นของหัวใจช้ากว่าของล่ามในรายการถ่ายทอดสดพระราชพิธีอภิเษกสมรสของเจ้าฟ้าชายเอ็ดเวิร์ด และการทำงานของต่อมเหงื่อซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความเครียดทางร่างกายของล่ามในรายการถ่ายทอดสดจะพุ่งขึ้นสูงตั้งแต่เริ่มรายการ

2) บรรยากาศในการทำงานมีความสับสนวุ่นวายสูง ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายว่า ผู้บรรยายสด/ล่ามต้องทำงานในห้องส่งหรือห้องพากย์ของสถานีโทรทัศน์ซึ่งมีผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากทั้งฝ่ายหาข้อมูลและฝ่ายเทคนิค ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในห้องทำงานทำให้ผู้บรรยายสด/ล่ามเสียสมาธิได้ง่าย ปัญหานี้ตรงกับที่ คช (Kurz, 2002) เสนอไว้ในหัวข้อสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน คือเมื่อทำล่ามในรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ ล่ามอาจจะต้องนั่งทำงานในห้องประกาศข่าวหรือในห้องส่งแทนที่จะเป็นตู้ล่ามซึ่งมีวัสดุเก็บเสียง จึงถูกรบกวนสมาธิได้ง่ายทั้งทางสายตาและการรับฟัง ล่ามมักจะไม่สามารถมองเห็นผู้พูดได้โดยตรง แต่จะเห็นภาพผ่านจอมอนิเตอร์ ตรงข้ามกับล่ามในการประชุมที่สามารถมองเห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้โดยตรง การสื่อสารในกรณีของการทำล่ามรายการโทรทัศน์จึงเป็นการสื่อสารทิศทางเดียว ล่ามไม่สามารถรับรู้ปฏิริยาของผู้ชมได้ทันที

5.3 ปัญหาของพิธีกรสองภาษา/ล่ามและวิธีแก้ไข

5.3.1 ปัญหาด้านตัวงาน

1) ปัญหาด้านภาษา ปัญหาด้านภาษาที่พิธีกรสองภาษา/ล่ามพบมากคือสำเนียงของผู้พูดชาวต่างชาติฟังยาก เช่น ชาวญี่ปุ่นจะพูดภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงที่ฟังยาก และด้วยบุคลิกประจำชาติที่อ่อนน้อมถ่อมตน ทำให้มักพูดเสียงเบา จึงยิ่งทำให้ภาษาอังกฤษที่พูดฟังยากยิ่งขึ้น ปัญหาหลักอีกประการหนึ่งคือการออกเสียงคำไม่ชัดเจน ทำให้พิธีกรสองภาษา/ล่ามเกิดความเข้าใจผิด เช่น การออกเสียงคำว่า debt เป็น dead เป็นต้น กรณีเช่นนี้มักเกิดกับชาวต่างชาติที่ไม่ได้พูดภาษาแม่ของตนเอง

พิธีกรสองภาษา/ล่ามให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานี้ไว้ว่า ควรไปถึงงานก่อนเวลา และหาโอกาสเข้าไปพูดคุยกับผู้ที่ตนต้องทำล่ามก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเคยชินกับสำเนียง วิธีแก้อีกประการหนึ่งคือตั้งสมาธิให้มากกว่าปกติในช่วงเริ่มต้น เพราะจะเป็นช่วงที่ยังไม่คุ้นกับสำเนียงของผู้พูด พิธีกรสองภาษา/ล่ามอาจแปลโดยจับเฉพาะประเด็นสำคัญให้ได้ก่อน และไม่แปลคำที่ไม่แน่ใจว่าถูกหรือไม่ ต้องตระหนักให้ดีกว่าเนื้อหาของงานเกี่ยวข้องกับอะไร และพยายาม

ทำล่ำมให้อยู่ในขอบเขตที่เกี่ยวข้องเนื่องนั้น เพราะภาพรวมทั้งหมดของงานอยู่ที่การดำเนินรายการได้อย่างลื่นไหล ราบรื่น ไม่มีปัญหาติดขัดมากกว่าข้อมูลที่ตกลงไปเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามหากพิธีกรสองภาษา/ล่ำมคิดว่าคำหรือข้อความที่ตนฟังไม่ออกเป็นคำสำคัญ ก็อาจถามผู้พูดหรือขอให้พูดซ้ำอีกครั้งหนึ่งได้ ดร.อภิชาติแนะนำให้ใช้ข้อความว่า “ขออนุญาตกลับไปประโยคนั้นอีกครั้งเพื่อประโยชน์ของผู้ฟัง”

ในกรณีที่ไม่นทราบความหมายของคำศัพท์นั้นเพราะไม่เคยพบมาก่อน หรือเป็นคำที่ไม่เคยมีการบัญญัติศัพท์ในภาษาไทยมาก่อน พิธีกรสองภาษา/ล่ำมอาจใช้คำทับศัพท์ไปเลยหรือพูดว่า “ขออนุญาตแปลตามความเข้าใจในที่นี้ว่า...” และแสดงความรับผิดชอบในสิ่งที่แปลโดยพูดเสริมว่า “ความหมายนี้อาจไม่ใช่ความหมายตรง”

2) ปัญหาผู้ว่าจ้างให้ข้อมูลผิดพลาด ปัญหาในกลุ่มนี้ที่พบบ่อยที่สุดคือการได้รับข้อมูลผิดพลาดเกี่ยวกับชื่อสกุลและตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลสำคัญที่มาร่วมงาน องค์กรปาฐก หรือผู้บรรยาย ทั้งที่บริษัทผู้จัดงานยืนยันว่าผ่านการตรวจแก้แล้ว ปัญหานี้นอกจากสร้างความขัดเคืองใจให้แก่ผู้ที่ถูกเอ่ยนามและตำแหน่งผิดแล้ว พิธีกรสองภาษา/ล่ำมยังจำเป็นต้องรับผิดชอบในความผิดพลาดที่ตนไม่ได้เป็นผู้ก่อนนี้แต่เพียงผู้เดียวอีกด้วย วิธีแก้ไขคือพิธีกรสองภาษา/ล่ำมต้องกล่าวขอภัยและแก้ไขในทันทีที่ทราบ การแก้ไขอาจกระทำผ่านลักษณะการใช้คำที่สุภาพแต่มีลักษณะไม่เคร่งขรึมมากนักเพื่อไม่ให้เกิดความตึงเครียด โดยพิธีกรสองภาษา/ล่ำมท่านหนึ่งเล่าว่าแก้ปัญหาโดยกล่าวว่า “ต้องขออภัยด้วยที่เมื่อสักครู่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น แต่จากนี้ไป ถูกต้องแล้วแน่นอนค่ะ” เป็นต้น

3) ปัญหาผู้พูดพูดมากหรือน้อยเกินไปในแต่ละช่วงของการพูด ปัญหาในลักษณะนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้พูดบางท่านไม่พูดตามที่ได้ตกลงไว้กับพิธีกรสองภาษา/ล่ำมตั้งแต่แรก ทำให้เป็นอุปสรรคในการทำล่ำม คุณสุทธิพงษ์เล่าให้ฟังว่า ในการทำงานพิธีกรสองภาษา/ล่ำมครั้งหนึ่งได้ตกลงเงื่อนไขในการทำล่ำมกับผู้พูด โดยขอให้ผู้พูดพูด 3-4 ประโยคแล้วหยุดให้ล่ำมแปล ซึ่งล่ำมจะแปลได้ครบถ้วนทุกรายละเอียด แต่เมื่อผู้พูดขึ้นไปพูด กลับพูดยาวกว่าที่ตกลงกันไว้มากจนเกินกว่าที่ล่ำมจะจดจำและแปลให้ครบถ้วนได้ ล่ำมจึงแก้ปัญหาโดยพยายามทำล่ำมอย่างดีที่สุด ในกรณีของคุณศรัยฉัตรและคุณชลพรรษา ซึ่งทำล่ำมพูดตามโดยจดข้อมูล ได้ขอให้ผู้พูดพูดจนจบก่อนแล้วจึงทำล่ำม เพื่อพิธีกร/ล่ำมจะได้เรียบเรียงความคิดออกมาได้อย่างเป็นระบบก่อนจะถ่ายทอดออกมา แต่ผู้พูดกลับพูดหนึ่งประโยคแล้วหยุดให้ล่ำมแปล พิธีกรสองภาษา/ล่ำมทั้งสองพบว่าวิธีนี้ทำให้ล่ำมกลับเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะพูดมากยิ่งขึ้น เพราะบางประเด็นจำเป็นต้องทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ปัญหาด้านผู้ร่วมงาน

1) บริษัทบริหารจัดการงาน (organizer) ไม่มีคุณภาพ ในที่นี้หมายถึงบริษัทบริหารจัดการงานไม่สามารถอำนวยความสะดวกต่อการทำงานของพิธีกรสองภาษา/ล่ามได้ เช่น ไม่รู้จักพิธีการที่ถูกต้อง สับเปลี่ยนลำดับรายการต่างๆอย่างกะทันหัน และขอเพิ่มหน้าที่ของพิธีกรสองภาษา/ล่ามอย่างกะทันหันโดยไม่บอกล่วงหน้า ในขณะที่พิธีกรทำงานอยู่ เช่นจากที่เคยตกลงให้ทำหน้าที่พิธีกรภาษาเดียว ก็ขอให้ทำหน้าที่พิธีกรสองภาษาในทันที ปัญหาเช่นนี้เป็นการทำลายสมาธิของผู้ทำงาน รวมทั้งไม่ได้เตรียมตัวล่วงหน้า ทำให้พิธีกรไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของพิธีกร คุณพัชรีให้คำแนะนำว่าควรทำใจยอมรับว่างานต่างๆอาจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวพร้อมทั้งใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

จะเห็นได้ว่าลักษณะร่วมของปัญหาที่ล่ามในวงการบันเทิงมีร่วมกันนั้นจะเน้นที่ตัวงานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านภาษายังคงเป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆในการทำงานของล่ามทั้งสามประเภท

บทที่ 6

บทสรุป

งานวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาล่ามในวงการบินไทยในประเทศไทยโดยมุ่งเน้นที่ประเภทของล่าม บทบาทหน้าที่ ลักษณะการทำงานรวมถึงปัญหาที่ประสบในการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ปัญหาเหล่านั้นและวิธีแก้ปัญหาล่าม ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทำ ล่ามในวงการบินไทยจำนวน 10 คน ผู้ว่าจ้าง 2 คนและผู้ชม 2 คน

จากการวิจัยพบว่าล่ามในวงการบินไทยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ล่าม ติดตาม ผู้บรรยายสด/ล่ามและพิธีกร 2 ภาษา/ล่าม

ล่ามติดตามทำหน้าที่ติดตามศิลปินและผู้ทำงานในวงการบินไทยเพื่อแปลภาษาเป็น หลัก โดยใช้ทักษะการทำล่ามทั้ง 2 ลักษณะคือ ล่ามพูดพร้อมและล่ามพูดตามรวมถึงทำล่ามแบบ กระชับ นอกจากนี้ล่ามติดตามยังต้องทำหน้าที่อื่นๆอีก คือ ช่วยดูแลอำนวยความสะดวก ให้ ข้อมูลในด้านต่างๆ และบางครั้งต้องเป็นมัคคุเทศก์ด้วย ล่ามติดตามมีบทบาทสำคัญในการเป็น ตัวแทนประเทศต้อนรับศิลปินต่างประเทศและเป็นสื่อกลางให้ศิลปินไทยได้นำเสนอผลงานสู่ต่าง ประเทศ คุณลักษณะสำคัญบางประการของล่ามติดตามได้แก่ มีความสามารถในการใช้ภาษาใน ระดับดีมาก มีมารยาทดี รู้จักการวางตัวและการเข้าสังคม รวมถึงต้องรักษาสุขอนามัยอยู่เสมอ เป็นต้น ปัญหาที่ล่ามติดตามมักจะพบในการทำงาน ก็คือปัญหาในด้านภาษา การวางตัวและ ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้

ผู้บรรยายสด/ล่ามเป็นผู้บรรยายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ที่ต้องใช้ทักษะล่ามร่วมใน การทำงาน มีหน้าที่หลักคือบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นในรายการและแปลสิ่งที่พิธีกรหรือผู้อื่นพูดโดยใช้ ทักษะในการทำล่ามพูดพร้อมแปลจากภาษาต้นฉบับคือภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย อย่างไรก็ตาม การทำล่ามในงานประเภทนี้จะยึดหลักของการทำล่ามพูดพร้อมทุกประการเหมือนล่ามพูดพร้อม ในงานปกติไม่ได้ เพราะจุดประสงค์หลักของหน้าที่นี้คือต้องดำเนินรายการให้ผู้ชมสนใจติดตาม รู้สึกสนุกและได้เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมอื่นรวมถึงความเป็นไปในโลกปัจจุบัน เวลาทำล่ามจึง ต้องยึดหลักข้อสัจย์แต่อาจไม่ต้องครบถ้วน บทบาทสำคัญของผู้บรรยายสด/ล่ามคือเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมความรู้ใหม่ๆให้ชาวไทยได้รู้ คุณลักษณะสำคัญของผู้บรรยายสด/ล่าม บางประการได้แก่ ต้องมีสมาธิดี ต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะทำเป็นอย่างดีและต้องทำงานภายใต้ ภาวะกดดันได้เป็นอย่างดี เป็นต้น ปัญหาที่ผู้บรรยายสด/ล่ามประสบคือ ปัญหาทางด้านภาษาของ

ผู้พูดต้นฉบับ โดยเฉพาะการต้องแปลมุขตลก นอกจากนั้นการทำงานที่เปิดโอกาสให้สาธารณชนวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเสรีนี้สร้างความกดดันให้ผู้บรรยายสด/ล่ามพอสมควร

พิธีกรสองภาษา/ล่ามทำหน้าที่พิธีกรดำเนินรายการบันเทิงกึ่งสาระต่างๆ เช่น งานแถลงข่าวในวาระต่างๆ งานให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของศิลปิน งานเปิดตัวสินค้า งานเลี้ยงขอบคุณลูกค้า เป็นต้น ในการทำงาน พิธีกรสองภาษา/ล่าม จะดำเนินรายการโดยพูดสองภาษาสลับกัน คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น และทำล่ามพูดตามเพื่อแปลคำพูดของผู้อื่นในงานนั้นด้วย บทบาทของงานนี้คือเป็นเสมือนตัวแทนขององค์กรในการดำเนินรายการให้ลุล่วงไปอย่างราบรื่น และช่วยสื่อสารให้ผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์กรนั้นๆ คุณลักษณะที่พิธีกร 2 ภาษาควรมีคือ ต้องสามารถดำเนินรายการได้ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นต้น ปัญหาที่พบคือปัญหาด้านภาษาและปัญหาความไม่พร้อมของบริษัทจัดงาน

งานล่ามในวงการบันเทิงไทยนั้นต้องการทักษะอื่นร่วมในการทำงานด้วยและอาจมีผลให้บทบาทของล่ามในงานนั้นๆ ด้อยลง และนอกจากนั้นหลักการทำล่ามก็อาจไม่ตรงกับล่ามในวงการอื่นๆ ที่เน้นความครบถ้วนของข้อความเป็นหลักเนื่องจากมีปัจจัยด้านความต้องการของลูกค้าและความพอใจของผู้ชมเป็นตัวกำหนดด้วย

จากการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าประเทศไทยนั้นแทบจะกล่าวได้ว่าไม่มีข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการทำล่ามในวงการบันเทิงในประเทศไทยเลยทำให้การวิจัยต้องใช้การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการทั้งในแง่การเข้าถึงตัวผู้เป็นแหล่งข้อมูลและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่างานล่ามด้านอื่นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการบันเทิงยังมีแง่มุมที่น่าสนใจศึกษามาก เช่น การทำล่ามในรายการข่าวทางโทรทัศน์ การทำล่ามของผู้พากย์ในรายการถ่ายทอดสดกีฬาทางโทรทัศน์ การทำล่ามในสื่อสาธารณะอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้สมควรได้รับการนำไปศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- Kahane, Eduardo. 16 May 2000 "Thought on Quality of the Interpreters"
[http://: www.aiic.net](http://www.aiic.net)
- Kurz, Ingrid. 2002. "Physiological stress responses during media and conference interpreting". In *Interpreting in the 21st Century*, Garzone, Giuliana and Maurizio Viezzi (eds.), 195-202
- Kurz, Ingrid. 2003. "Live TV Interpreting – A High-Wire Act?". In *Avances en la Investigación Sobre Interpretación*, Ais, Ángela Collados, José Antonio Sabio Pinilla and Julian Bourne (eds.). Granada: Comares, 159-169
- Mikkelson, Holly. "Interpreting Is Interpreting-Or Is It?" Originally presented at the GSTI 30th Anniversary Conference, 1999
- Nolan, James. 2005. *Interpretation: Techniques and exercises*. Toronto: Multilingual Matters Ltd.
- Phelan, Mary. 2001. *The Interpreter's Resource*. Toronto: Multilingual Matters Ltd.
- Seleskovich, Danica. 1978. *Interpreting for International Conferences: Problems of Language and Communication*. Washington DC: Pen and Booth.
- Taylor-Bouladon, Valerie. 2007. *Conference Interpreting: Principles and Practice*. Australia: National Library of Australia Cataloguing-in-Publication.
- AiIC, n.d. [online] available from [http://: www.aiic.net](http://www.aiic.net)

ประวัติผู้เขียน

รัตเกล้า อามระดิษ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มทำงานในวงการบันเทิงตั้งแต่ยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นนักร้อง นักแสดง โฆษก ผู้ประกาศ ผู้พากย์เสียงและล่ามในวงการบันเทิง